

YEARBOOK

2015

SABAM

Soms vergeten we wel eens dat een auteursvereniging een vereniging van auteurs is.

Het eenheidsdenken of onvermogen om te denken reduceert SABAM soms tot een obscuur lichaam zonder geest, een machine om geld in te zamelen, een ding zonder waarden, een waarde die aan het verdwijnen is, een automaat waar niets geautomatiseerd is, een platform van kleine mannetjes zonder grootsheid of een printer die onophoudelijk facturen uitspuwt.

Het SABAM Yearbook dat u nu in uw handen heeft herinnert iedereen eraan dat SABAM bovenal een groep scheppende kunstenaars is, en een repertoire van werken bedacht, gemaakt en belichaamd door mensen: de auteurs.

Een machine zal niet snel een lied componeren en schrijven, een echte foto maken, een boek, theaterstuk of comedy show schrijven, een film uitdenken en regisseren,...

Terwijl er over globalisering en multinationale uitwisselingsverdragen wordt gesproken, wanneer zichzelf respecterende managers naar sociale paradijzen delokaliseren, wanneer men de mens gaat beschouwen als een vervangbare grondstof, wanneer nieuwe bedrijven uit de 'social media' en tal van internet access providers geen belastingen betalen in ons land... dan zullen we beseffen dat de auteurs niet ver van ons wonen, dat ze niet vervangbaar zijn door software, dat ze niet gedelokaliseerd kunnen worden naar een uitbuitende arbeidsmarkt, en dat ze op al hun inkomsten belastingen betalen.

En of deze auteurs een gezicht hebben. Op de volgende pagina's kan je met enkele van hen kennismaken.

Deze mensen, deze auteurs, deze scheppende kunstenaars geven kleur aan de menselijkheid die in ieder van ons aanwezig is.

Ze vereren ons met hun lidmaatschap, want SABAM – bescheiden en professioneel – is niets meer of minder dan het instrument waarmee de rechten voor het gebruik van hun werken kan worden ingezameld.

Veel leesplezier.

Christophe Depreter
CEO

CISAC: “CULTURELE SECTOR VERRIJKT DE WERELDECONOMIE”

Ze stellen wereldwijd 29,5 miljoen mensen te werk of 1% van de actieve bevolking. De conclusie van een studie door EY (voorheen Ernst & Young) in samenwerking met de UNESCO en CISAC.

De studie toont aan dat de culturele en creatieve sectoren met een omzet van 2.250 miljard dollar 3% van het wereldwijde bbp vertegenwoordigen. Ze doen zo beter dan de telecomindustrie en zorgen voor meer jobs dan de auto-industrie in Europa, Japan en de Verenigde Staten samen. Om het potentieel van

Bijzonder hoopgevend bericht van het CISAC-front. Terwijl het klimaat en de politiek in Frankrijk in 2015 volop in de schijnwerpers stonden, verspreidde de Internationale Confederatie van Auteurs- en Componistenverenigingen het nieuws dat de culturele en creatieve sectoren een aanzienlijke bijdrage leveren aan de wereldeconomie.

deze sectoren ten volle te benutten, komt de studie tot de conclusie dat de scheppende kunstenaars een billijke vergoeding moeten krijgen voor het gebruik van hun werken opdat zij kunnen blijven bijdragen aan de cultuur en de

wereldeconomie.

Jean-Michel Jarre, voorzitter van CISAC en UNESCO-ambassadeur: “Deze eerste wereldwijde studie over de culturele en creatieve sectoren toont aan dat scheppende kunstenaars van over de hele wereld, in alle

artistieke sectoren, een aanzienlijke bijdrage leveren aan de wereldeconomie, zowel op het vlak van omzet als jobs. De scheppende kunstenaars moeten kunnen werken in een omgeving die hun economische en morele rechten beschermt, zodat zij hun creatieve activiteiten kunnen verderzetten. We hopen dat deze studie de ogen van beleidsmakers wereldwijd zal openen: de scheppende kunstenaars beschermen, is de economie beschermen. Onze creatieve industrie draagt bij tot een duurzame economie, creëert lokale jobs, genereert inkomsten en belastingen, en zorgt ervoor dat miljoenen, vooral jonge mensen dankzij hun talent hun brood kunnen verdienen.”

> Info ? www.cisac.org

“DEZE EERSTE WERELDWIJDE STUDIE OVER DE CULTURELE EN CREATIEVE SECTOREN TOONT AAN DAT SCHEPPENDE KUNSTENAARS VAN OVER DE HELE WERELD, IN ALLE ARTISTIEKE SECTOREN, EEN AANZIENLIJKE BIJDRAGE LEVEREN AAN DE WERELDECONOMIE, ZOWEL OP HET VLAK VAN OMZET ALS JOBS.”

INHOUD
2015

JANUARI

6

De Mia's

van Gabriël Rios,
Triggerfinger, Oscar
and the Wolf, Stromae en cie...

8

News 2015

ANIMA, Raymond 65, Willem Vermandere 75,
Urbanus integraal, Dance seminars en workshop

FEBRUARI

10

**Blues & evergreens
in de Eregalerij**

MAART

12

SABAM

eert Peter Verhelst

13

**Feiten
en cijfers 2015**

14

Kris De Bruyne 65,
Tourist LeMC,
Een nacht vol sterren

15

Alfred Fried Award
voor Patricia Willocq,
Primeur in China voor Wally De Doncker

16

News 2015

SABAM Kunst en Recht, Panamarenko-Pop up
art, Paljas Producties 40, Beursschouwburg,
Marco Z, Armin Van Buuren

18

Jeroen Dumoulein

“Er kan nooit genoeg
aandacht zijn voor dit genre”

APRIL

20

SABAM zet Michaël De Cock

en Cie
in de bloemetjes

21

Prijzen en premières

Safety First, Luk Perceval,
Martin King

MEI

22

2015:

SABAM
lanceert nieuw
beurzengamma
voor literatuur

23 Europa smaakte Rhythm Inside,
Anna Rune beste singersongwriter
Nederland

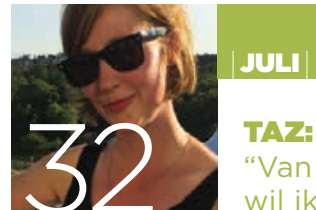
24 **News 2015**
Suske & Wiske 70, Brussels Short Film Festival, Stromae,
Jan Matthys, Miek & Roel "50",
Afscheid van Jef Geeraerts en Jos Vandeloo

28 **Gouden Uil-winnaar
Mark Schaevers:**
"Orgelman is op en top een
Belgisch verhaal"

26 **Midem 2015 :**
Aan de bron
van nieuwe
wereldwijde deals

31 **Prijzen**
Kortfilmfestival Leuven en Docville,
SABAM Jazz Awards

32 **TAZ: Hannah De Meyer :**
"Van iets wanhopigs
wil ik iets edels maken"

34 **Felix De Laet:**
"In een line up is Lost Frequencies meer dan enkel een naam,
er hangt een verhaal aan vast"

38 **ARTES goes
"BLACK"**
op het
Filmfestival
van Gent

36 **Prijzen-Promo-Expo**
Triggerfinger, SABAM For Culture
promotie, Filmfestival Oostende,
Art Contest, Raoul Servais

40 **SABAM
en de boekenbeurs**

42 **SABAM
Awards 2015**
"Good stuff" van "Breaking"
tot "Beeldende Kunsten"

MUSIC INDUSTRY AWARDS

De Mia's van Max Colombie aka Oscar & The Wolf en Stromae, de voorbode van een topjaar

DE MIA'S VAN GABRIËL RIOS, TRIGGERFINGER, OSCAR AND THE WOLF, STROMAE EN CIE...

Ze waren meteen goed voor een kijkcijferrecord. We schrijven januari 2015: Het Stromae-effect blijkt nog lang niet uitgewerkt in Vlaanderen maar er zijn kapers op de kust. Oscar & the Wolf namen alvast een trekje van de maestro over. Hoe "korter van stof" bij ontvangst van de felbegeerde prijs, des te langer het leven van veelbelovend repertoire beschoren lijkt. *Strange Entity* en andere hersenspinsels van Max Colombie en Cie smaken duidelijk naar meer. Het zou de voorbode zijn van een wonderjaar voor Oscar & the Wolf.

Een eeuwige spring-in-'t veld verzilverde opnieuw zijn nominatie voor de Mia "Beste Nederlandstalig". Bart Peeters houdt nog steeds evenveel van zijn publiek en omgekeerd. Maar ook zijn collega's draagt hij een warm muzikaal hart toe.

De Music Industry Awards. Vaak zijn ze niet enkel een terugblik op kleppers van het voorbije jaar maar ook een orakel voor al wie de volgende twaalf maanden het mooie weer maakt in de muziekindustrie. Intussen heeft alweer een nieuwe lichting talent een Mia in de studio of op de schoorsteenmantel staan maar vier seizoenen terug gingen ze de geschiedenis in als die van de hoogste totaalsom aan awards voor één artiest.

Bart: *Dat Gold van Gabriël Rios hit van het jaar is geworden is goed nieuws voor de muziekindustrie. Het mooiste liedje wint niet altijd. Dat het nu wel is gebeurd vind ik fantastisch. Gabriël werd ook heel terecht door de sector uitgeroepen tot beste auteur componist. De hernieuwde erkenning door het publiek voor zijn wereldmuziek, stemde Bart bijzonder blij maar toch heeft hij naar eigen zeggen getwijfeld: **Op de Groei** is een groot project met klassiek orkest en geweldige muzikanten*

uit Afrika en de Balkan. Daar hoort ook een megagrote tour bij. De liedjes worden vertaald naar het Frans zoals de vorige keer. Voor ik eraan begon heb ik lang getwijfeld of zo'n tournee nog wel kon op mijn vijftigste. Maar als ik Will Tura of Adamo bezig zie, denk ik: vooruit, niet zeuren (lacht).

Dat zijn ode aan Luc De Vos tijdens een gefilmd optreden in Leuven vlak na het overlijden van de Gorki-frontman viral zou gaan

Bart Peeters

Gabriel Rios

had Bart niet verwacht: *Daar schrok ik van, dat was maar een eerbetoon. De originele versie van Mia, door Gorki en Luc De Vos zelf, in de gekende productie van Wouter Van Belle, gaat de geschiedenis in. Het nummer heeft nu een Ne me quitte pas-overstijgende status gekregen.*

“Spelen, spelen en nog eens spelen”, ook bij Triggerfinger draait het daar allemaal om. Het top trio keerde evenmin met lege handen huiswaarts. Niet helemaal overtuigd van de decoratieve waarde van hun Mia, toonden ze zich toch apetrots op hun Award voor beste groep. Eén ding is zeker, de drie zitten nooit verlegen om een flinke dosis humor. Het draagt alleen maar bij tot hun straffe status onder onze hedendaagse rockhelden.

Mario Goossens: *Of je nu een Mia wint of niet, als je muziek gemaakt wordt, slaag je sowieso in je opzet. Als we ons maar kunnen amuseren, op het podium, in de studio, bij het maken van de platen. Dat mag een leven lang blijven duren. Volgens Monsieur Pol, overigens ook de fiere geestelijke vader van een steengoed eigen project, is een deel van het succes te danken aan de authenticiteit van de groep en moet het mogelijk blijven om dingen in vraag te stellen.*

Precies dat doet ook de ultieme atypische hitmaker van 2014 na elk project. Het leidt

telkens weer tot nieuwe boeiende ontdekkingen. Dat de beste auteur componist ook nog eens de hit van het jaar op zijn naam mag schrijven is een première in de Mia-geschiedenis.

Gabriël Rios: *Dit is wel degelijk de kers op de taart. Gold, hit van het Jaar, dat had ik totaal niet verwacht. Ik beseft het nog niet goed. Wat ik wel beseft is dat het gekozen werd door het publiek en dat betekent veel voor mij. Ik hou zelf ook van de song en ik beschouw mezelf niet zo anders dan de anderen. Het is niet omdat ik het zelf heb gemaakt dat ik er afstand van neem. Ik ben blij dat het nummer aansluiting vindt bij mensen.*

In 2015 werd Gabriëls bejubelde album **This Marauder's Midnight** ook gereleased in Frankrijk, Duitsland en Noorwegen.

Op dat punt werd het geduld van Selah Sue danig op de proef gesteld maar de winnares in de categorie beste solo vrouw verklaarde opgelucht aan de pers dat in 2015 alles eindelijk in kannen en kruiken was voor de release van haar nieuwe album.

Christoff noemde zichzelf “de vreemde eend in de bijt” maar de man die bij onze oosterburen en in eigen land zalen doet vollopen, heeft zijn plaats tussen de Mia-winnaars meer dan verdiend. Geen schietgebedje maar het Onze Vader deed hitwonderen. *Dat succes*

kwam compleet onverwacht vertelt de zanger, *iedereen is het nummer plots massaal beginnen downloaden. Ik zing het al een viertal jaar en wou het heel graag opnemen maar we waren op zoek naar het gepaste moment. De opbrengst gaat integraal naar een goed doel voor minderbedeelden in België.*

Zijn Mia droeg Christoff op aan al zijn collega's: *Zij hebben het genre nieuw leven in geblazen, daar kunnen ook de Mia's niet om heen.* De feesten amper achter de rug, maakte Christoff, die zelf teksten en vertalingen voor zijn nummers schrijft, al volop plannen voor zijn allereerste kerstdc in 2015. Intussen stonden er ook al vijftig live optredens gepland.

Netsky bleef in januari 2015 nog stevig in het zadel “leading de dance”, Arsenal leverde het beste Art Work af en Mauro werd officieel uitgeroepen tot beste muzikant. Vielen net naast de prijzen maar toch bij de kleppers van 2014: 2 Fabiola ft. Loredana (**She's after my Piano**), Kenji Minogue aka electronica op zijn West Vlaams met een prettig gestoorde twist, en The Sore Losers, niet omdat ze hun naam op 8 januari eer aan deden maar omdat we ze even hard winst gunnen. Dat geldt trouwens voor alle nominees en winnaars. Ook die van 2016 ! (lees onze reportage op www.sabam.be)

NEWS 2015

© Laura Vandewynckel RITS School of Arts

Fragment *Het Paradijs*

ANIMA: SABAM-PRIJS VOOR HET PARADIJS

VAN LAURA VANDEWYNCKEL

Een van de eerste filmfestivals van het jaar is traditiegetrouw Anima. Naast internationale vielen er ook Belgische animatiefilms in de prijzen. De Prijs voor Beste Kortfilm, categorie Kinderfilms, werd door de jeugdjury van Radio Bobo uitgereikt aan *Le Vélo de l'éléphant* van Olesya Shchukina (Be/Fr). *Dimitri in Ubuyu* van Agnès Lecreux en Fabien Drouet, een Frans-Belgisch-Zwitserse coproductie, kreeg van de jeugd een speciale vermelding.

Voor de nationale competitie kende de jury de SABAM-prijs toe aan *Het Paradijs* van Laura Vandewynckel. De animatiefilm, waarin de cineaste de westerse toerist treffend

op de korrel neemt, kwam tot stand mede dankzij een SABAM-ARTES-ontwikkelingsbeurs. De jury was onder de indruk van "de eigentijdse, visueel uitermate creatieve stijl en vormgeving waarmee een universeel en actueel thema wordt onthuld." Het leek wel een orakel want ook het buitenland toonde bijzondere interesse voor het afstudeerproject van Laura. De volledig handgemaakte stop-motion animatiefilm viel duidelijk in de smaak op het filmfestivals van Toronto en Cannes. De immigratiethematiek in de film is bovendien brandend actueel.

De nationale jury van Anima bekroonde verder *Dernière Porte au sud* van Sacha

© Jan Michiels

Feiner met de Grand Prix van de Franse Gemeenschap, *Deep Space* van Bruno Tondeur met de Auteursprijs van SACD en *Hondenleven* van Pieter Vandenabeele (KASK Gent) met de TV Paint prijs voor de beste studentenfilm.

In 2016 heeft het festival plaats van 5 tot 14 februari.

© Saskia Vanderschuerle

MEEVIJFEN MET EEN 65-JARIGE VALENTIJN

Hoppah !! 65 ! Met deze strijdkreet en weinig last van de tand des tijds bestormde Raymond van het Groenewoud op zijn vijfenzestigste de podia om dat feestje eens goed te vieren. De legendarische muzikjes van de jarige Valentijn hebben niets aan frisheid ingeboet maar Raymond zou Raymond niet zijn als er voor de gelegenheid niet volop op nieuw werk getrakteerd werd. De jarige startte vol jolijt in de Antwerpse Roma op 14 februari en reed met zijn peleton vaste muzikanten (drummer Cesar Janssens, bassist Mich Verbelen, zoon Leander en organist Pieter Van Bogaert) naar de meet in AB op 7 mei.

Check huidige concertinfo op www.raymondvanhetgroenewoud.be

WILLEM VERMANDERE 75

75 lentes houden Vlaanderens beroemdste bard niet tegen om ons onverminderd verder met wijsjes allerlei te verblijden. *“Een lied moet je dragen als een kind, dat moet geboren worden. Als het dan op een podium goed terecht komt, is er weer ruimte voor een nieuwe “zwangerschap”* vertelde

© SABAM

de jarige enkele jaren geleden aan de redactie van SABAM-Magazine. Hoe kan een muzikant in hart en nieren zijn eigen verjaardag beter vieren dan op dat geliefde podium en in de studio?

In 2015 verscheen bij Universal het album **14 - 18 En Wat Nu ?**, met live opnames van o.m. *De Schepping, Duits kerkhof, Duizend soldaten, In Ieper, Oorlogsjargon, Moslims, Eigen God Eerst, Fluitje Perluitje* (instrumentaal), *De Vluchteling, Ettore* en *Schone Stad*.

Ontdek op www.willemvermandere.be waar je deze schepper van oude en nieuwe liedjes eerstdaags aan het werk kan zien.

Willem Vermandere in concert bij SABAM enkele jaren geleden.

URBANUS INTEGRAAL

MET EXTRAATJE

Begin 2015 trok Urbanus al zijn registers open. Op CD weliswaar. De box **Urbanus integraal** is de eerste verzameling van alle officiële albums en legendarische live-opnames van de komiek die Vlaanderen al generaties lang moeiteloos aan het lachen krijgt. Ook nooit eerder uitgegeven nummers, vergeten B-kantjes en andere “Verstootelingskes” krijgen een tweede leven op de gelijknamige curiosa-CD. LP **Donders en Bliksems**, nooit eerder gedigitaliseerd, werd voor het eerst op CD gezet. Het ‘Fantastisch Live!’-album, opgenomen tijdens zaalshows en optredens bieden dan weer een interessante kijk op de evolutie van de Urbanus-sketches. Kers op de taart: een gloednieuwe live-CD van Urbanus en de Fanfaar, opgenomen tijdens hun festivaltour in de zomer van 2014.

Urbanus zelf had zo zijn eigen manier om de nieuwe verzamelbox te promoten in een hilarisch filmpje op Youtube.

Afgelopen kerstperiode konden jong en oud hun hart ophalen in de opnieuw uitgebrachte klassieker **Bakske vol met stro** van Urbanus en de Fanfaar. Nostalgie troef.

© Umusic

DANCE SEMINARS EN WORKSHOP

“JE WERK OP INTERNET”

In 2015 organiseerden we twee druk bezochte Dance seminars. Onder meer op het programma: de resultaten van fingerprinting in discotheken en op radio, inningen en problemen bij discotheken en festivals, het uploaden van de verschillende remixes voor fingerprinting (My Trax), eServices: het belang van playlists in binnen- en buitenland (My Playlist), Amsterdam Dance Event enz.

Vlak voor het feestgedruis kon ook onze workshop tijdens het jaarlijkse VAV-congres op veel bijval rekenen. Het onderwerp “Je werk op het internet” en het juridisch kluwen dat dit in vele gevallen met zich meebrengt, werd vakkundig ontward door onze experts terzake.

“Notice and takedowns”, “creative commons”, “open acces”, “statement of rights and responsibilities” en andere relevante termen werden toegelicht.

Conclusie: De auteur mag niet de dupe worden van het steeds sneller evoluerende web. Het gaat om flitsende technologieën vs eerlijke belangen. Wie de workshop niet persoonlijk kon bijwonen kan een opname en PP-presentatie van de uiteenzettingen op onze website bekijken.

EVENT EREGALERIJ

Foto's © VRT

BLUES & EVERGREENS IN DE EREGALERIJ

Blues & evergreens met Roland en Roland, de grande dame van Vaya flankerend, elk trots op hun trofee voor een leven vol muziek. Dat was de Eregalerij 2015 in le plat pays, op een mooie dag in februari, zoals Johan Verminnen ze nu ook bekroond bezingt. Brels ode aan zijn vlakke land werd mee verder vereeuwigd, voor zover dat dat nog mogelijk was. Idem voor het oeuvre van de betreurde Luc De Vos, Walter De Buck en Jean Walter.

Het internationale succes van Vaya Con Dios is legendarisch. Het verhaal van de “gelegenheidsband” die later meer dan tien miljoen platen zou verkopen, begon allemaal met de opening van een modezaak, waar Dirk Schoufs en Willy Willy werden gevraagd om het feestje muzikaal op te luisteren “omdat Els, bevriende eigenares van de zaak, vond dat ze er goed uitzagen” verduidelijkt Dani, en dat was ook zo (lacht). Maar een paar dagen voor de opening werd Els ziek en omdat ik nog in de kledingsector had gewerkt, vroeg ze me om haar te helpen. Dat bleek uiteindelijk niet nodig maar omdat ik toch vrij was, stelde ze voor dat ik een paar nummers zou zingen. Aan de keukentafel van Willy hebben we dan samen snel drie covers ingestudeerd. Het publiek vond het zo goed dat ze kwamen vragen waar ze naar ons konden komen luisteren. Omdat we het zelf ook zo ple-

zant hadden gevonden, besloten we om samen eens te jammen. Uit die eerste jam is **Just a Friend of Mine** ontstaan...

De rest is geschiedenis maar naast Vaya hebben nog andere formaties kunnen genieten van Dani's multitalent. Marcel Vanthilt was er dus in Oostende als de kippen bij om de loftrompet voor Dani te spelen. Geen **Stroom** voor Arbeid Adelt zonder Dani.

Dani: Ik heb zelfs ooit door omstandigheden kort in een rockband gespeeld maar ik hou vooral van Franse chansons.

Ik heb geen voorkeur voor één bepaald nummer uit mijn carrière. Als je eigen nummers opneemt, is dat omdat je ze goed vindt, anders zet je ze niet op plaat. Wat er daarna met de nummers gebeurt, of het successen worden of niet, kan je vooraf nooit inschatten.

Vaya reeg evenwel hit na hit aan elkaar met **Na ne nah** als absolute hoogvlieger maar toch kijkt Dani liever voor- dan achteruit:

*Met een kleine bezetting van vier muzikanten zing ik de vrolijkste liedjes van Billie Holiday. Ik luisterde vroeger vaak naar haar muziek. Op de B-kant van **Just a friend of mine** staat overigens een nummer van haar, door mij gezongen.*

Een beetje terug naar de roots dus ?

Dani: Ik ben nooit ver van mijn roots geweest, laat ons zeggen dat ze heel gevarieerd zijn.

Duizendpoot Roland Van Campenhout nodigde maatjes Arno en Tuur Florizoone uit voor extra sfeer op het podium. Feelgoodblues mocht niet ontbreken. **Lime in the Coconut** en **Cruisin' down on Mainstreet** werden dus verwoed meegezongen. Een Ierse spitsbroeder, zoals Roland er vele heeft op deze aardbol,

verwoordde het zo: *Roland is altijd en overal*. Het succesverhaal van een andere Roland, hoewel niet zo bekend bij het grote publiek, is even indrukwekkend. Hij kreeg de muziekmicrobe van zijn grootvader, die hem meenam naar de opera in Gent. Toch kan de oorsprong van een wereldhit ook in een klein hoekje liggen. Een supportersdeuntje uit de stadions, het vernuft van enkele creatievelingen, een wasmachine ergens in Groot-Bijgaarden en het favoriete feuilleton van de vrouw des huizes waren de aanzet tot een voetbalhymne die tot op vandaag weerklinkt op tribunes overal. Roland Verlooven, even fier op zijn plaatsje in de Eregalerij als op de SABAM-Prijs lichte Muziek die hij aan het begin van zijn carrière kreeg ten tijde van de eerste successen met Willy Sommers (herinner u Tele Top Tien met Mike Verdrengh), Christian Vidal en Grand Jojo, doet graag nog eens uit de doeken hoe de meezinger **We are the Champions (Olé Olé Ole)** ontstond. Hij schreef het samen met Jules Jean Van Obbergen, beter bekend als “de Lange”, in opdracht van Hans Kusters.

Roland Verlooven: *In die tijd werkte ik voor platenmaatschappij Vogue, waar Lange Jojo artiest was. Terwijl we de laatste hand legden aan de coupletten bij hem thuis in “Grand Bigard”, was zijn vrouw op RTL naar Bonanza aan het kijken. We zochten nog een refrein maar ze vond dat we teveel lawaai maakten. Dus verhuisden we naar de keuken, waar de wasmachine draaide. Ineens schoot het mij te binnen... Ik heb altijd al iets gehad met koelkasten en wasmachines (lacht) We hebben het dan verder uitgewerkt, arrangementen erop gezet en muzikanten besteld. Daarna was het een kwestie om alle spelers van Anderlecht bijeen te krijgen, coach Paul Van Himst inclusief. Die studio-opname was memorabel.*

Toch is **Olé, olé...** slechts het topje van de ijsberg uit de carrière van Roland Verlooven, of moeten we zeggen Armath? *Mijn vrouw heet Martha en voor mijn pseudoniem heb ik haar naam door mekaar gehaspeld (lacht).*

Met een neus voor talent en hits in alle talen stond Roland aka Armath als producer, uitgever, auteur en arrangeur aan de wieg van carrières in uiteenlopende genres: Nog voor hij Willy Sommers in de Harmonie van Halle ontdekte, kruisten Miek en Roel en Hugo

Raspoet het pad van Roland. Er zouden nog vele samenwerkingen volgen: Jo met de Banjo (met wie hij samen voor o.a. Will Tura schreef), Kris De Bruyne, Lamp en Lazarus, Rocco Granata, Jo Lemaire, Ingeborgh, Claude Barzotti, Margriet Hermans, Urbanus, Truus, Jef Burm, Louis Neefs, Bart Kaëll, Jimmy Frey, Get Ready, Clouseau, Hans De Booy e.v.a. gingen in zee met de self made producer met de gouden vingers.

Roland Verlooven: *Als je een hit hebt in het buitenland, kan je maar beter een goede uitgever hebben. Hans Kusters houdt bvb. ook nu nog altijd nauwlettend in de gaten in welke films **Olé olé...** opduikt. Recent was dat nog het geval in **Bienvenu chez les Ch’tis** en **Iron Man**. Hij leeft enorm mee met zijn artiesten. Ik ontmoette hem bij Philips waar ik destijds niet veel bewegingsvrijheid had. Een artistiek directeur werd toen blijkbaar niet verondersteld om creatief te zijn en nummers te schrijven... Gelukkig ben ik Hans toen tegengekomen (lacht).*

Van Spaans, Frans, Italiaans over dialect tot Nederlands. Geen taal te moeilijk voor Roland om een lied in te verzinnen. De uitgesproken mening van sommige Franse collega’s die zich in de loop van zijn carrière smalend uitlieten over het Nederlands als liedjestaal: “*Ce n’est*

pas une langue, c’est un mal de gorge.” doen de producer op rust nog steeds smakelijk lachen. *Je kan het onze zuiderburen niet kwalijk nemen. Sust hij. Aan de muziecademie werden de lessen destijds overigens allemaal in het Frans gegeven.*

Met de talenknobbel van Roland zat het wel snor, wat de muziek betrof moest hij in het begin op zoek naar alternatieven.

Voor ik notenleer kende had ik een boek over pianolessen, maar ik snapte natuurlijk de ballen van die noten, dus schreef ik maar iets wat erop leek (lacht)

Ik wou saxofon spelen maar dat mocht niet, dat was immers veel te duur. Op een dag kwam mijn vader thuis nadat hij in de harmonie iemand had ontmoet die trombone speelde en zijn instrument wilde verkopen. Trombone werd dus mijn instrument. Dat was het jaar van de Glenn Miller Story. Ik was verzot op big bands en toen ik zestien was kon ik al op bals gaan spelen van Anderlecht tot Tubize.

*Ons succesnummer toen was **When the Saints go marchin’ in**.*

Levens vol muziek indeed...In 2016 komen Sylvain Vanholme, Nicole & Hugo en de pas overleden Jzef Vanuysel aan de beurt.

(TG)

LITERATUUR THEATER

SABAM EERT PETER VERHELST

Begin maart 2015 konden ook onze noorderburen zich te goed doen aan **Peter Verhelst XL**, meerbepaald in Theater aan het Spui in Den Haag. De multigetalenteerde auteur liet zich zoals gewoonlijk van zijn beste kanten zien. Dat zijn er nogal wat. Een nieuw boek: *De kunst van het crashen*, de installatie-expo *Verhelst XL, Blush*, een film van Wim Vandekeybus met teksten van Verhelst en een theaterproductie getiteld *Hotel Malaria*.

Samen met collega-auteurs en prominenten uit de theater- en boekenwereld ontdekte SABAM dit pareltje teksttheater in de Minard-schouwburg in Gent. Ook de installatie -“een zen moment volgens onze gasten”- stond er op het programma.

Na de voorstelling werd de auteur, met zijn bundel *Wij totale vlam* dit jaar voor de tweede keer winnaar van de prestigieuze Herman De Coninck-poëzieprijs, in de gezellige authentieke Spiegelfoyer van de Minard door onze auteursvereniging in de bloemetjes gezet. Het hoeft niet te verwonderen dat hij later op het jaar ook een nominatie voor een SABAM Award in de categorie poëzie in de wacht wist te slepen.

FEITEN EN CIJFERS 2015

WEBSITE

WWW.SABAM.BE

Afgelopen jaar ontvingen we 248.653 bezoekers op de website van SABAM. Alles samen werden er maar liefst 1.252.592 pagina's geraadpleegd.

2.000

**TWITTER:
DE KAAP VAN
2.000 VOLGERS
BEREIKT**

www.twitter.com/SABAM_Official

Ook op Twitter stonden we afgelopen jaar ten dienste van onze leden en klanten. Naast het plaatsen van diverse nieuwtjes, stonden we daar ook klaar om hulp te bieden waar nodig bij vragen en opmerkingen. SABAM werd ook vermeld in menige post. Enkele memorabele Tweets:

- Gala van het Vlaamse lied met een prachtige Award ! Een loftrompet SABAM prijs ! Dank jullie wel allemaal (@Romeosofficial)
- Het leven van een kleine zelfstandige: een slordige 360 tracks aangeven bij SABAM. Ik denk dat ik een goei secretaresse ga vragen voor mijne Sinterklaas #kattenoo #wrap (@HermInfo)
- Vandaag nog maar eens gemerkt dat @SABAM_Official geen boemannen zijn. Bedankt voor het verhelderende gesprek ivm onze auteursrechten! (@williswear)
- #bkb15 Lezen is vrijheid. Lezen is niet vrijblijvend. Fijne vitaminen gekregen op #SABAM conferentie (@gerdatersago)
- Als @SABAM_Official antwoordt, doen ze het goed. Als 't goed is mag 't ook eens gezegd worden he! (@NicoNobels)
- Het VTM-programma 'De Kroongetuigen' is genomineerd voor een SABAM-award in de categorie 'Beste Documentairereeks' (@VTM-NIEUWS)

**DE POPULAIRSTE
WEBARTIKELS:**

In 2015 schakelden we over van het oude vertrouwde SABAM-magazine op papier naar een systeem van webartikels die op regelmatige basis verschijnen op de website en gedeeld worden op onze Social Media kanalen. Dit waren de populairste artikels van het afgelopen jaar:

- 1 - "Spitsbroers voor en achter de camera's."
- 2 - "Van kasteel tot kippenkraam, Via Annemie"
- 3 - "Eerste Televisiester in de categorie Beste Regisseur voor Kat Steppe (Goed Volk)".

De meest gelezen webartikels (NL/ FR) van 2015 werden samen 24.314 keer gelezen. Join ons lezerspubliek en ontdek onze webartikels op www.sabam.be.

+230%

**HET AANTAL
FACEBOOK-LIKES**

www.facebook.com/SABAMofficial

Het aantal Facebook-likes steeg op een jaar tijd van 1.309 naar 3.023 personen. Onze webartikels, de foto's, leuke weetjes en de vele tickets die we met SABAM For Culture als partner van diverse culturele evenementen mochten verloten onder het grote publiek hebben hun effect duidelijk niet gemist.

1.000

**LINKEDIN: MEER
DAN 1.000
VOLGERS**

<https://www.linkedin.com/company/sabam>

Ook op dit professionele, sociale mediakanaal kan je onze bedrijfspagina terugvinden. Hier moet je zijn om interessante (internationale) studies met betrekking tot het auteursrecht, persberichten, professionele mededelingen en onze openstaande vacatures te raadplegen.

737.171

YOUTUBE: 737.171 VIEWS

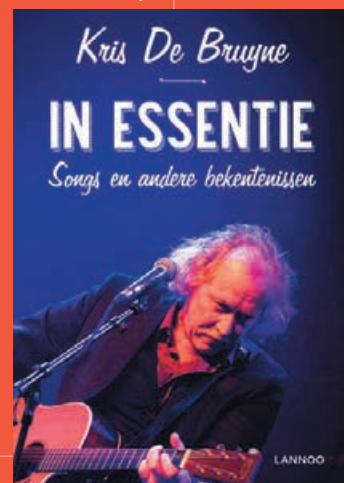
<https://www.youtube.com/user/SABAMofficial>

Ons YouTube-kanaal biedt ondertussen al meer dan 100 video's aan met een totaal van meer dan 700.000 views. Op 1 jaar tijd steeg deze teller met bijna een half miljoen! Video-interviews, testimonials, tutorials over onze e-services & de werking van SABAM en live sessies van onze leden kunnen hier bekeken worden. In 2015 werden er 20 nieuwe live sessies SABAM For Culture opgenomen met onze leden en online geplaatst in het kader van onze partnerships met diverse muzikale festivals.

>>> KRIS DE BRUYNE: IN ESSENTIE...

In maart verscheen *In Essentie, Songs en andere bekentenissen* bij Lannoo uitgeverij. Ze komen van één van onze meest legendarische singer-songwriters, de muzikant die *Klein Klein Kleuterke* met zijn bluesversie een cultstatus bezorgde. Nooit eerder groef Kris De Bruyne, die op 20 maart 65 kaarsjes mocht uitblazen, zo diep naar de roots van zijn inspiratie. In het boek (zijn vierde publicatie intussen) vertelt hij openhartig over het ontstaan van zijn songs en brengt hij een selectie van zijn beste liedteksten. Evergreens uit het collectief geheugen: *De onverbiddelijke zoener*, *Lieve Jacoba*, *Amsterdam*, *Je suis Gaga*, *Tijd om te gaan slapen*, *Waar ik voor leef*, *Vilvoorde City* e.v.a. sloegen een brug tussen kleinkunst en rock. Zo vervierf de rasmuzikant “die rock zingt maar jazz denkt” een unieke positie, tot op vandaag door jong en oud gewaardeerd. In mei verscheen ook het complete jazz-oeuvre van de betreurde Koen De Bruyne, broer van Kris en kunstenaar Joost, met o.m. Here comes the crazy man (1974). Kers op de taart: de nooit eerder vrijgegeven studio-opnamen *Games* en *Four grand piano improvisations*. Koen was een begenadigd toetsenist en componist die als sessie- en podiummuzikant zijn stempel drukte op heel wat Belgische albums in de jaren 70 en 80. Kris vond thuis in zijn muziekarchieven de mastertapes van de studio-opnamen en coördineerde de productie op cd en vinyl, in opdracht van het Belgische platenlabel Sdban. Een pareltje om te koesteren. (Bron: Lannoo)

© Uitgeverij Lannoo

>>> EN ROUTE MET TOURIST LEMC

© Artwork Joeri Steegen / Foto Dries Luyten

Muzikaal fenomeen gesignaleerd in 2015. Folk is opnieuw uitgevonden. Nu al bejubeld als bruggenbouwer tussen hip hoppers en troubadours wakkerde Johannes Faes aka Tourist LeMC na zijn *Antwerps testament* de buzz aan met zijn nieuwe single. *Koning Liefde* effende het pad voor *En route*, gloednieuw album, verkrijgbaar in België en Nederland, dat alom op lovende kritieken wordt onthaald. Sinds de finale van Humo's Rockrally gaat het in stijgende lijn voor de Schotense hip hop-kleinkunstenaar. Na EP-smaakmakers in 2014 met o.m. zijn versie van *Ik wil deze nacht in de straten verdwalen* naar held Wannes Van de Velde, is de honger naar meer op het Tourist-menu alleen maar aangescherpt. Hoewel hij ons erfgoed graag en goed in de verf zet, geen plat getreden paden voor deze gedreven maatschappelijk werker in de Antwerpse Seefhoek. Zijn leef- en werkomgeving is een gedroomde inspiratiebron voor nummers, lees verhalen recht uit het leven gegrepen. Te gast op *En route*: Flip Kowlier (Troubadours), Bart Peeters (in zijn eigen taaltje, “het Boechouts” op *Meester Kunstenaar*), de Nederlandse artiest Fit (*Adieu*) en Wally (*Horizon*). www.tourist-lemc.be

>>> EEN NACHT VOL STERREN

In april regende het sterren bij heldere hemel in het Plopsatheater. Met de steun van SABAM For Culture kon de Televisieacademie weer creatieve genieën van het kleine scherm belonen tijdens de Nacht van de Vlaamse Televisiesterren. De peetvader van jonge wolven die vandaag dat mooie weer maken, werd meteen de jongste laureaat ooit van een Carrière-ster. Het publiek hing aan de lippen van Marc Uytterhoeven. Tijdens zijn legendarische Laatste Showrondes bezorgde hij internationale beroemdheden als Kim Cattral, Usain Bolt en Henri Salvador memorabele televisiemomenten. Onder impuls van de voormalige sportjournalist werden programma's als *Het Huis van Wantrouwen* en *Morgen Maandag legendarisch*. Kompaan Wouter van Den Houtte spoelde een kwarteeuw terug en reconstrueerde hoe het allemaal begon. Helaas moest de tv-wereld ook afscheid nemen van heel wat pioniers zoals Roland Verhavert en Jos Ghysen. Ze kregen allemaal een muzikale ode van Karen Damen. Tussen fijn entertainment van o.m. “K3” ft. Tine Embrechts, Nathalie Meskens en Josje, Walter Baele/Willy Naessens en Peter Vandeveire door kregen nog elf andere sterren nieuwe eigenaars. Onder hen heel wat SABAM-leden. Het volledig palmares vind je terug op sabam.be net als onze video-interviews met Kat Steppe, regisseuse van Jeroen Meus' *Goed volk* (Categorie i.s.m. SABAM For Culture), Eshref Reybrouck en Mathias Sercu, sympathieke makers van *Marsman* (beste scenario en beste drama) en een onverwacht maar blij weerzien tussen Luk Alloo en beste presentator Thomas Vanderveken.

© Televisieacademie

ALFRED FRIED AWARD VOOR PATRICIA WILLOCQ

Tolerantie promoten met sprekende foto's. De Belgisch-Congolese Patricia Willocq doet het met verve. De bezige fotografe werd in 2015 door het Oostenrijkse parlement bekroond met de Alfred Fried Award 2015 voor de beste foto ter wereld rond het thema vrede.

De Award werd haar overhandigd door Nobelprijswinnaar voor de vrede, Kailash Satyarthi. De winnende foto maakt deel uit van het foto-essay "Look at me, I am beautiful" dat overlevende slachtoffers van seksueel geweld in Goma, Oost-Congo in beeld brengt. Het is niet de eerste keer dat Patricia's werk bekroond wordt. In 2013 viel haar foto "White Ebony" in de prijzen met de Unicef Photo of the Year Award. Nadat ze twee jaar aan dit gelijknamige project en fotoverslag werkte, verscheen er ook een foto-essay over het thema: albinisme. Verneem meer over deze gedreven visuele kunstenaars met humanitaire doeleinden op www.patriciawillocq.com

© Patricia Willocq

PRIMEUR IN CHINA VOOR WALLY DE DONCKER

Nog in maart stuurde de Chinese uitgever van Wally De Doncker het bericht over een primeur de wereld in. De jeugdauteur schreef namelijk een verhaal dat rechtstreeks wordt uitgegeven in China. Voor het project ging Wally in zee met de Chinese illustrator Xu Kaiyun. Chinese lezers vinden zo hun weg naar het prentenboek **Billie's Factory**.

Voor de meeste mensen lijkt een oude fabriek niets anders dan een godvergeten, verlaten gebouw. Maar schijn bedriegt, elke zaterdag komen opa en Billie er tijd doorbrengen. Voor de jonge Billie een wonderland om vanonder het stof te halen, voor opa een trip down memorylane. Het verhaal is geïnspireerd op de eigen jeugtherinneringen van de auteur.

Wally: *Mijn vader had een klein bedrijfje. Tijdens zijn vrije tijd bracht hij veel tijd door*

in zijn hangar. Als je hem zocht, veel kans dat hij daar te vinden was. Jaren na zijn dood brandde de hangar voor mijn ogen af. In de vlammen zag ik de herinnering aan mijn jeugd. Het gebouw ligt in de as maar de verhalen van mijn vader herleven via dit boek. Ik hoop dat het ooit ook naar het Nederlands of naar het Frans vertaald kan worden.

De samenwerking met illustrator Xu Kaiyun, een gevierd kunstenaar in zijn land, overstijgt beide culturen en resulteert in een bitterzoet verhaal met prachtige tekeningen.

Bijna gelijktijdig stelden Wally en tekenaar Kristof Devos hun Nederlandstalige jeugdroman voor. Bij Davidsfonds Uitgeverij verscheen **Schim**, een "schaduwspel" om te ontdekken. Alweer goed voor universele be-

© Wally De Doncker - Xu Kaiyun, CCPFC

langstelling. Het boek werd zelfs internationaal geselecteerd als Witte Raaf door de jeugdbibliotheek van München. Intussen is er voor **Billie's Factory** ook interesse uit Amerika...

De internationaal bekende auteur werkte ook actief mee aan onze eerste SABAM-conferentie rond jeugdliteratuur op de boekenbeurs. Lees onze reportage op blz. 40.

>>> SABAM BELICHT KUNST EN RECHT

Een zee aan kunst uit heel de wereld en 29.000 bezoekers in één weekend, dat is Art Brussels. Onze redactie ging in april een kijkje nemen in Brussels Expo bij o.m. galerijhouders Adriaan Raemdonck, Samuel van Hoegaerden, Office Baroque en andere belangrijke spelers uit het kunstveld w.o. diverse deelnemers aan onze conferentie Kunst en Recht. In de week voorafgaand aan deze internationale hoogmis van de beeldende kunsten organiseerde SABAM immers een conferentie rond dit dubbele thema voor galerijhouders en visuele kunstenaars. De belangstelling voor het onderwerp was niet gering. Over topics als het volgrecht werd uitvoerig gedebatteerd. Deelnemers konden met hun vragen terecht bij onze sprekers van de dag: Bert Demarsin, Professor en decaan aan de KUL en auteur van diverse publicaties w.o. *Law and Art* en Alexandre Pintiaux, advocaat en tevens auteur van het boek *L'art et le droit en Belgique*. Je kan de volledige conferentie nog steeds opnieuw raadplegen via de audio-opname op onze website.

© SABAM / ITG

>>> "PANAMARENKO-POP UP ART"

Nog in april kon je op ontdekkingstocht door grafisch werk van de innovatieve kunstenaar Panamarenko in een hippe concept store in St-Niklaas. Met titels als *Archeopterix*, *Antwerpse Luchtschipbouw*, *Energy Converter*, *Zonneauto* en *Pedaal Onderzeeër* is de signatuur van de werken in één oogopslag merkbaar. De productieve kunstenaar had er toen pas een drukbezochte tentoonstelling in het M HKA op zitten. *Panamarenko Universum* was de eenmalige terugkeer van Panamarenko naar zijn geboortestad.

www.art-gallery.be

>>> PALJAS PRODUCTIES 40

In november 2015 blies Paljas Producties 40 kaarsjes uit en dat mag best eens in de verf gezet worden. Met hun vier decennia creatieve activiteit op onze podia is Paljas één van de oudste rondreizende professionele theatergezelschappen in ons land. Het werd in 1975 opgericht door auteur en acteur Gerd De Ley.

Naar aanleiding van hun 40-jarig bestaan bracht Paljas Producties één van hun topproducties terug op de planken. In *Vriendinnen* van Ed Vanderweyden namen Marleen Merckx en Annemie Picard hun hoofdrollen opnieuw op. Jeroen Maes regisseerde in het Fakkeltheater.

Op het idee van Ed Vanderweyden voor dit stuk werd ook een gelijknamige televisiereeks gebaseerd.

www.paljas.be/vriendinnen.html

© Ontwerp Harry Heijmans

>>> EEN HALVE EEUW BEURSSCHOUWBURG

Op 28 mei verzamelden SABAM-auteurs van diverse pluimage in de Beursschouwburg. N.a.v. de 50ste verjaardag van deze historische plek organiseerden we een begeleid bezoek aan de Expo *The Future*. Helena Kritis, programmatrice visuele kunsten in de Beursschouwburg, gaf tekst en uitleg bij de werken van o.m. Ann Veronika Janssens, Floris Van Hoof, Christophe Fink, Jan Decorte & Sigrid Vinks e.a. Gezellig napraten en nieuwe contacten leggen kon op het dakterras (met zicht op de beurs !)

© SABAM

>>> HET HUISKAMERCONCERTJAAR VAN MARCO Z

"Hold me like the World is ending." Publieksliefeling Marco Z hoeft het amper te vragen, een nokvol AB omarmde hem en zijn jongste album met dubbel zoveel liefde voor muziek. Marco Z: *Hold Me Like the World Is Ending* zijn eigenlijk twee aparte platen die vlak na elkaar geschreven en opgenomen zijn, eerder dan een rasechte dubbelplaat. Ik heb ze samen uitgebracht omdat ze representatief zijn voor waar ik momenteel sta als artiest. En 't is ook goedkoper zo (lacht).

Plaat 1 is een rijk gearrangeerde compacte folk/popplaat van 32 minuten waarin ik door de ogen van verschillende personages mijn fascinatie toon voor de tristesse, hoop en extase die de wereld in 2015 mij biedt. Plaat 2 voegt daar gedurende veertig minuten een inhoudelijk vervolg aan toe. De songs hierop zijn soberder gearrangeerd en qua compositie variëren ze onderling ook iets meer. Je hoort dingen die aansluiten bij moderne singersongwriters, maar eveneens donkere country, soul, Dylanesque folk en zelfs een rasechte fiftiesballad als afsluiter. Qua melodische/harmonische compositie haal ik inspiratie uit zo'n zestig jaar popgeschiedenis. De ene song is wat meer Beach Boys, de andere eerder geïnspireerd door Lemonheads, Lee Hazelwood of ELO. Tekstueel sluiten de nummers het meest aan bij tektschrijvers die expliciet de tijd waarin ze leven aanhalen. Ik denk aan Ray Davies (The Kinks), Damon Albarn (Blur), Fountains of Wayne, Billy Bragg of zowat alle moderne hiphophelden.

De twee platen bieden live ook mogelijkheden. De meer voor band gearrangeerde songs op plaat 1 speel ik graag op clubpodia of festivals. De songs op plaat 2 lenen zich dan meer toe tot intiemere sets in CC's of in huiskamers.

Wie Marco Z aan het werk wilde horen, zonder zich te verplaatsen, kon hem in 2015 boeken via livingconcerts.com. Goed voor een knus avondje thuis gevuld met Marco's nieuwe songs, oudere radiohits en enkele onverwachte covers.

www.marco-z.com

© Kurt Liefboons

>>> ARMIN VAN BUUREN OP BEZOEK

Hoog bezoek in onze kantoren op 30 juni. Niemand minder dan BUMA-STEMRA-lid Armin Van Buuren, vijfmaal uitgeroepen tot beste dj ter wereld, maakte samen met Hein van der Ree (CEO BUMA STEMRA) en Robert Baruch (PR BUMA STEMRA) zijn opwachting bij SABAM voor een meeting over het auteursrecht met vertegenwoordigers van de Europese Commissie. De bedoeling van de vergadering was een gesprek te voeren over de evolutie ervan op Europees niveau, en om het standpunt van de auteurs en auteursmaatschappijen aan de bij het dossier betrokken personen uit te leggen. De "transfer of value" van de auteurs naar de Internet Service Providers, de verantwoordelijkheid van de access providers, de definitie van publieke mededeling en het probleem van de piraterij werden grondig besproken.

Foto vlnr :

Ruben Schellingerhout, Policy Officer Intellectual Property, EU Commission

Hein van der Ree, CEO Buma/Stemra

Geraard De Graaf, Director Digital Economy, EU Commission

Armin Van Buuren

Christophe Depreter (CEO SABAM)

Robert Baruch, PR Buma/Stemra

JEROEN DUMOULEIN (WINNAAR SABAM-PRIJS BIFFF): “ER KAN NOOIT GENOEG AANDACHT ZIJN VOOR DIT GENRE”

Drie hoera's voor Jeroen Dumoulein want met zijn kortfilm *De Vijver* sleepte hij de SABAM-Prijs in de wacht op het Brussels Internationaal Festival voor de Fantastische Film. Onze redactie interviewde de regisseur ook n.a.v. zijn bijdrage aan de VTM-reeks *Spitsbroers* en de making of van de winnende kortfilm. Het onheilspellend verhaal van *De Vijver* (*The Pond*), naar een origineel scenario, kon de jury van het BIFFF duidelijk bekoren.

TEKST TANIA GHYSELINCK

ONTMOETING
INTERVIEW

Wie zei daar dat kortfilm enkel een studentenaangelegenheid zou zijn? Ook op deze vorm van zevende kunst staat geen leeftijd.

Jeroen: (lacht) Toen *De Vijver* het Kortfilmfestival van Leuven opende, merkte ik inderdaad voor het eerst in mijn carrière dat ik de oudste was. Tot dan toe was ik altijd en overal de jongste. De meeste van mijn collega-regisseurs op zo'n kortfilmfestival zijn afgestudeerde studenten van begin twintig. Mooi zo'n eerste wapenfeit maar toch zou kortfilm niet enkel door beginnende cineasten uitgeoefend moeten worden. Er kan nooit genoeg aandacht zijn voor het genre. *De Vijver* hebben we gemaakt, gewoon omdat we dat wilden. Het is een horrorfilm over een meisje van twaalf die het mysterie van een raadselachtige vijver achter haar ouderlijk huis wil ontsluiëren. De film is opgevat als een soort gothic spookverhaal, dat zich afspeelt in 1901. Een klassiek spookverhaal, geschreven door Michel Sabbe, die ook mee schreef aan *Spitsbroers*.

Michel is een collega die ik al heel lang ken en met wie ik graag brainstorm en dingen probeer op poten te zetten.

Met *De Vijver* is Jeroen uiteraard niet aan zijn proefstuk wat kortfilms betreft. Ook met zijn eerdere producties *Up* (2002) en *Dag Opa*

**“TOEN DE VIJVER
HET KORTFILMFESTIVAL
VAN LEUVEN OPENDE,
MERKTE IK INDERDAAD
VOOR HET EERST IN MIJN
CARRIÈRE DAT IK DE
OUDSTE WAS”.**

(2007) werd hij internationaal opgemerkt en bekroond.

Van vele “filmmarkten” thuis

Een misdadreeks, telenovela's, een spannende fictieserie of een bloedstollende minithriller, Jeroen heeft het allemaal op zijn palmares. De vele doorzwommen waters bleken een goede leerschool volgens de regisseur, die in 2001 afstudeerde aan het RITS: *Mijn allereerste regiejob was voor Wittekerke. Drie seizoenen lang bijna non stop fictie draaien leert je wel hoe je op een set moet staan en met acteurs moet omgaan...* Van dan af ging de bal aan het rollen: *Louis Louise, Ella, Zone Stad, Aspe, Hallo K3, Dag Opa, Spitsbroers, De Vijver* enz.

Jeroen: In wezen blijft het werk steeds hetzelfde, het verschil zit hem in de tijdsdruk. Voor een telenovela moet je twintig minuten per dag draaien. Bij een reeks als *Aspe* of een film als *De Vijver* kun je iets meer aandacht besteden aan acteursregie en shots. Er is ook meer tijd om na te denken over de manier waarop je het verhaal wil vertellen...

En laat dat nu net het stokpaardje van Jeroen zijn. “Het verhaal op de juiste manier vertellen”.

KUNST MEETS THEATER BIJ PLATFORM BERNAERTS

SABAM ZET MICHAËL DE COCK EN CIE IN DE BLOEMETJES

Op 30 april liep Veilinghuis Bernaerts in Antwerpen vol met gasten uit de theater-, literatuur-, muziek- en kunstwereld. Voor onze uitnodiging van het toneelstuk *Kreutzersonate, als het verlangen maar stopt* oversteeg de vraag het aanbod ruimschoots.

Wie een plaatsje kon bemachtigen beleefde een topavond op een gedroomd kruispunt van multidisciplinair talent, lees virtuoos muziekspel, subtiele grafische kunst en uitmuntend theater. De locatie voegde nog een extra dimensie toe. Aansluitend op de voorstelling werd regisseur Michaël De Cock door SABAM verrast met een welverdiende attentie en felicitaties van onze bestuurder Ignace Cornelissen. Eerder won de auteur immers de Boekenleeuw 2015 voor zijn publicatie *Veldslag om een hart*, uit de reeks *Kleine Klassiekers*. Ook de cast van *Kreutzersonate* werd in de bloemetjes gezet. Acteurskoppel Angela Schijf en Tom Van Landuyt en het musicerend echtpaar Nikolaas Kende (piano) en Jolente De Maeyer (viool) lagen mee aan de basis van de productie. Het gaat om een adaptatie van de bekende novelle van Leo Tolstoj. In de titel van dit verhaal over een ongelukkig huwelijk verwees de negentiende-eeuwse Russische schrijver op zijn beurt naar de *Kreutzersonate* van Beethoven, die in het stuk prachtig vertolkt wordt. Na de voorstelling werden Tom, Angela, Jolente en Nikolaas door het publiek beloond met een staande ovatie.

Michaël, intussen directeur van de K.V.S., zat verder niet stil in 2015 en trok naar Turkije met *Kamyon*, een visuele voorstelling met live muziek, over migratie, Europa en gewone mensen met buitengewone dromen. De première had plaats op 20 mei tijdens het Kadikoy Festival in Istanbul. Daarna reisde de voorstelling in de laadbak van een vrachtwagen via België, Slovenië en Frankrijk naar Engeland.

Kreutzersonate-hoofdrolspeler Tom Van Landuyt maakte op zijn beurt plannen om een theaterproject rond de Italiaanse barokschilder Caravaggio te realiseren...

Kreutzersonate, als het verlangen maar stopt kwam tot stand met de steun van een SABAM for Culture-beurs. Wegens groot succes wordt de voorstelling ook in 2016 verder gespeeld. Voor data, raadpleeg de website van 't Arsenaal.

> www.tarsenaal.be

PRIJZEN EN PREMIÈRES

SAFETY FIRST SLUIT RIJTJE PREMIÈRES IN 2015 IN SCHOONHEID AF

Premières bij de vleet in 2015. Denk maar aan **Black, Lee en Cindy C** van Stany Crets, **FC De Kampioenen II (Jubilee General)**, **Ay Ramon** van Hugo Matthysen en Stijn Coninx, **Mega Mindy vs Rox** van Bart Van Leemputten en **Cafard**, de motion capture-animatiefilm met muziek van Hans Helewaut. De jongste blockbuster van eigen bodem die de bioscopen deed/doet volstromen vat meteen het devies voor 2015 én 2016 samen: **Safety First**! Op de première in december was het alle hens aan dek, zowel fictief als in het echt. Regisseur Tim Van Aelst keerde net terug uit Londen, waar een nieuwe nominatie voor de Gouden Roos deze keer niet verzilverd werd. Maar dat mocht de pret niet drukken, in Vlaanderen laat de populaire film zelfs **Star Wars**, **The Force Awakens** achter zich.

De cast van *Safety First* dolt met het publiek na de première

Scenario David Vennix

© Shelter foto SABAM TG

© SABAM TG

ZEVEN EMMY'S VOOR MARTIN KING

Sant in eigen land is Martin King verbazend genoeg nog steeds niet maar met zijn documentaire **Searching for Augusta** won de Schotse Rumstenaar liefst zeven Emmy's in Amerika. Eerder schreef de voormalige professor Engels en Europese geschiedenis (UCL/UA) een boek over "De vergeten verpleegster".

Augusta Chiwy, die overigens net na de Emmy-uitreiking overleed, is een oorlogsheldin die door toedoen van de gelauwerde auteur alsnog officieel gehuldigd werd.

Na de publicatie van het boek werd zijn onwaarschijnlijke zoektocht naar Augusta ook in de bekroonde documentaire in beeld gebracht. Mike Edwards regisseerde en Martin

produceerde. Hopelijk is **Searching for Augusta** snel te zien op de Belgische televisie.

MAESTRO HONORIS CAUSA LUK PERCEVAL

Theatermaker Luk Perceval mag zich sinds 2015 Maestro Honoris Causa noemen. Hij kreeg de titel van het Conservatorium in Antwerpen waar hij zelf studeerde en later ook les gaf. De onderscheiding werd uitgereikt tijdens het jaarlijkse Gala van de Stichting Conservatorium.

Luk Perceval stond aan de wieg van het theatergezelschap Blauwe Maandag Compagnie en het Toneelhuis in Antwerpen. De betreurde actrice Dora van der Groen speelde naar eigen zeggen een grote rol aan het begin van zijn carrière. Drie jaar lang volgde hij haar lessen aan het conservatorium. Beiden waren het niet altijd eens maar dat ziet Perceval net als een plus. Uit die "spanning" groeide zijn extreme mening over het theatervak, "dat het allemaal vanuit de acteur moet ontstaan."

Zijn creaties gooien ook hoge ogen in het buitenland. In 2014 ontving hij in het Bolsjoj-theater in Moskou nog een Golden Mask Award voor de voorstelling **Draussen vor der Tür**, als beste buitenlandse productie. Een kleine greep uit overig repertoire: **Boste** (1992 - bewerking van Arne Sierens), **Wilde Lea** (1991) (bewerking van Nestor de Tière), **Ridders (2000)** en **Ten oorlog**, waarvoor hij de tekst samen schreef met Tom Lanoye, een Shakespearebewerking goed voor een Thalia-prijs. In 2001 kregen Peter Verhelst en Luk Perceval de Taalunietoneelschrijfprijs voor **Aars**!

2015: SABAM LANCEERT NIEUW BEURZENGAMMA VOOR LITERATUUR

Allereerste SABAM-ARTES-beurs Literatuur-Fictie (voorjaar 2015) toegekend aan Marc De Bel

De allereerste beurs "Fictie" uit ons nieuwe gamma literatuur gaat naar auteur Marc De Bel voor zijn nieuwe roman **Mette**. Dat werd op 20 mei bij SABAM beslist door onze kersverse commissieleden Sabine De Vos, Hilde Vandermeeren, Wally De Doncker en Pieter-Jan Verachtert. Zij motiveerden hun beslissing als volgt: *"De vlotte stijl en de interessante, actuele thematiek zal jongeren ongetwijfeld boeien"*. **Mette** wordt meteen het 150ste boek van de auteur, dat in september feestelijk werd voorgesteld in het Red Star Line Museum in Antwerpen en in Kruishoutem, samen met Marcs 1500ste lezing voor kinderen en jeugd. **Mette** wordt uitgegeven bij Van Halewyck. Intussen worden er plannen gesmeed voor een Engelse vertaling. Wordt wellicht vervolgd in 2016.

In hetzelfde gamma Literatuur Fictie kende onze commissie in het najaar ook een beurs toe aan Hilde Gerard voor haar jeugdroman in wording met als werktitel: *"Kantje Moord"*.

In de categorie Strips/Illustratie kenden we ook beurzen toe aan het project **Eeuwig Sneeuw** van Peter Moerenhout en Kevin Cuyt en aan een pop-up-boek in wording *"De snelhechter"* van schrijfster Ruth Lasters en illustratrice Hee-Seung Choi.

Op de foto: uitreiking kleine cervantes 2015 aan Marc voor het boek *Ule*, voorloper van **Mette**.

Lente 1920. Vlaanderen likt nog volop zijn wonden na de Eerste Wereldoorlog, terwijl de Spaanse griep almaar meer slachtoffers maakt. Het zijn harde tijden, de toekomst ziet er niet bepaald rooskleurig uit voor boer Fiel Boevers, die tot overmaat van ramp zijn vrouw en oudste dochter verliest. Met de moed der wanhoop probeert hij met zijn zoon Berre en jongste dochter Mette de eindjes aan elkaar te knopen. Intussen is het in Amerika zoveel beter. De mensen verdienen er veel meer dan in Vlaanderen en alles is er de helft goedkoper. Ze hebben er zelfs land te veel ... Maar Amerika is ver en de overtocht duur. Toch wagen steeds meer Vlamingen de oversteek. Ook bij Fiel rijpt het voornemen om de boerderij te verkopen en samen met Berre en Mette te emigreren. Mette zou dit fantastisch hebben gevonden, ware het niet dat ze sinds kort smoorverliefd is. Op Dree. En hij op haar. Ze kan natuurlijk in Vlaanderen blijven, maar ze heeft haar moeder op haar sterfbed beloofd altijd goed voor Berre te zorgen en staat dus voor een hartverscheurende keuze ...

ONTMOETING INTERVIEW

EUROPA SMAAKTE RHYTHM INSIDE

Doe Loïc Nottet, Luuk Cox en Beverly Jo Scott in the mix, en je krijgt een hippe cocktail voor het Eurovisiesongfestival. Loïc Nottet loodste ons land met **Rhythm Inside** in mei 2015 “op de val-reep” naar de finale van het jaarlijkse liedjesfestival. “Belgium” werd in Wenen als alleraatste finalist bekend gemaakt. De zenuwen van Loïc, zijn team en flink wat landgenoten werden dus danig op de proef gesteld, al leek de jonge artiest daar tijdens zijn feilloze performance op het indrukwekkende podium in de Oostenrijkse hoofdstad weinig last van te hebben. Strak, hip, origineel en cool, Europa zag dat het goed was.

Nog voor het Eurosongavontuur begon, haalde onze redactie verhaal bij Luuk Cox, de man achter de knoppen van wat later een mega-iTuneshit in Europa zou worden.

De verdienste van Loïc zelf, straffe performer en co auteur, maar ook van zijn The Voice

coach; songwriter Beverly Jo Scott en Luuk –Shameboy- Cox, producer van dienst.

Luuk Cox: *Ik heb inderdaad als producer mee mijn schouders gezet onder dit verhaal. Fijn om te horen dat jullie het nummer goed vinden (lacht). Aangezien ik al enige tijd als Shameboy met Sony samenwerk en meerdere producties voor hen had gedaan, hebben zij mij benaderd met de vraag eens naar Loïc's demo te luisteren*

Luuk Cox, de man achter de knoppen van wat later een mega-iTuneshit in Europa zou worden.

© by KMERON

en te bekijken of ik er iets aan kon bijdragen. Aan de hand van mijn feedback en ideeën kwam de vraag of ik de productie wilde doen. Vervolgens hebben BJ, Loïc en ik veel samengezeten over o.m. de sfeer die de uiteindelijke productie moest uitstralen. Hiermee ben ik aan de slag gegaan. Uiteindelijk was iedere betrokken partij, ook de RTBF, heel tevreden met het resultaat.

Het opzet is niet vanuit Eurosongperspectief benaderd maar gewoon als productie van een jonge, frisse artiest en song. Het nummer is ook niet speciaal voor Eurosong geschreven en zou sowieso ook uitgekomen zijn als eerste single van Loïc na zijn The Voice-verhaal...

Die natuurlijke aanpak leverde ons land een knappe vierde plaats op. Proficiat!

Intussen duimen we alvast voor **What's the Pressure** van Laura Tesoro, geschreven door Selah Sue en Louis Favre.

ANNA RUNE, BESTE SINGERSONGWRITER NEDERLAND 2015

Belgium rules. Anna Rune uit Sint-Niklaas gaf haar concurrenten in Nederland het nakijken want zij werd dit voorjaar de beste singer songwriter bij onze noorderburen. Ze won de finale van de wedstrijd met het nummer **That's life**. SABAM herkende het overweldigende talent van de gelukkige winnares al in 2012.

Toen sleepte Anna Rune aka Anna De Voldere tijdens de internationale muziekwedstrijd Imagine de SABAM-prijs in de wacht. Na de overwinning was het drummen om een plaatsje in Anna's agenda te veroveren, tussen haar geplande optredens op Pinkpop, Sziget Festival en nog een viertal andere events in Nederland. Alweer een tophoofdstuk in een veelbelovende carrière.

Toch vond Anna op 1 december een gaatje in haar drukke schema om op te treden tijdens de jaarlijkse uitreiking van de SABAM-Awards (zie onze reportage op p. 42-43).

Anna Rune, laureate SABAM-prijs (Imagine 2012).

© SABAM Gregory Navarra

NEWS 2015

"TOP, LE SHORT !"

BRUSSELS SHORT FILM

FESTIVAL

© SABAM TG

"Top le short, les plus courts sont les meilleurs", met een motto kort en krachtig als het genre zelf was SABAM For Culture eind april nadrukkelijk present op het Brussels Short Film Festival.

Samen met andere keyplayers uit de sector bood SABAM een antwoord op de vele vragen van filmstudenten en aanstormende professionals tijdens een infosessie. Een niet te onderschatten ruggesteuntje om de jonge wolven door de realisatie van hun volgende film te loodsen.

Maar liefst drie films van SABAM-leden vielen in de prijzen op het festival: *In de naam van de kater* van Thijs De Block (Prix Canal + France), *Le Sommeil des Amazones* van Bérangère Mc Neese (Prix de la Critique + Prix de l'Interpretation (Sophie Breyer)) en *Yaar* van Simon Gillard (Competitie Next Generation-Grand Prix National), De Grote Prijs in de nationale Competitie was voor Jeroen Perceval en twee publieksprijzen geschonken door SABAM for Culture gingen naar *Tout va Bien* van Laurent Scheid en *Espagnol Niveau 1* van Guy Dessent.

In 2016 heeft het festival plaats van 27 april tot 8 mei.

SUSKE & WISKE SLUITEN 70STE JUBILEUMJAAR AF OP 'T

SCHOON VERDIEP

Wie op 't Schoon Verdiep in het Stadhuis van Antwerpen door Schepen Cultuur Philip Heylen met alle égards in de bloemetjes wordt gezet, heeft het ver geschopt.

Suske & Wiske, tante Sidonia, de familie Vandersteen, tekenaar Luc Morjaeu en scenarist Peter Van Gucht glunderden op 19 december tijdens de afsluiting van hun jubileumjaar.

Onder de gasten het neusje van de zalm uit de stripwereld zoals Merho (De Kiekeboes), zelf ook ooit werkzaam bij Studio Vandersteen.

Als kers op de aanwezige verjaardagstaart werd een cheque overhandigd aan Kim Gevaert ten voordele van SOS-Kinderdorpen. Het resultaat van een veiling van speciale uitgaven van de strip.

Op naar 75 jaar Suske en Wiske ! Hun vertrouwde onderdak genaamd Studio Vandersteen liet zich in 2015 ook van een heel andere kant zien. Tot juni liep in Factum Studio Gallery Puurs de unieke tentoonstelling "Studio Vandersteen anders bekeken".

In de kijker een selectie schilderijen, tekeningen en animatie van tekenaars die hebben gewerkt of nog werken voor de legendarische studio.

Goed voor een verrassende kijk op hun artistieke kunnen met vrij werk dat los staat van de strips.

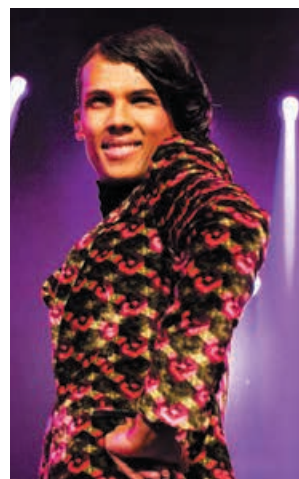

© SABAM TG

STROMAE EERSTE BELG OOK

IN MADISON SQUARE GARDEN

The Worlds Most Famous Arena stroomde vol voor een "gewone" jongen uit Laken die eigenlijk buschauffeur wilde worden. Dat draaide even anders uit met zijn huidige status als wereldberoemd Belgisch popfenomeen en naar schatting 5,5 miljoen (!) verkochte platen. In de iconische tempel Madison Square Garden in New York trad Stromae anno 2015 in de voetsporen van popgroten der aarde als Elvis Presley, One Direction, Madonna, Queen, Michael Jackson en Frank Sinatra. Een kleine variant op de slagzin van Ol Blue Eyes zelf: "If he can make it there, he'll make it anywhere."

© Kunstpunt / VRT

Toen op de Mia's, anno 2015 in Madison Square Garden. Belgische muziek wordt overigens steeds hipper in de VS. Die van Oscar and the Wolf bijvoorbeeld. Op 15 oktober beleefde Max Colombie zijn Amerikaans livedebuut op het podium van de New Yorkse Webster Hall. Hitsingles *Strange Entity* en *Princes* haalden in 2015 meer dan twee miljoen views wereldwijd.

JAN MATTHYS IN ZEE MET BBC ONE

België blijft zijn "filmzonen en -dochters" uitschuren. In mei maakten BBC One en ITV Productions bekend dat **In Vlaamse Velden**-regisseur Jan Matthys met Thaddeus O'Sullivan (*Call The Midwife*) het derde seizoen van de zesdelige BBC One misdaadreeks **Shetland** zou gaan regisseren. Jan Matthys is de derde Vlaamse regisseur die in korte tijd een Britse televisieserie regisseert. Hij werd voorgedaan door Jakob Verbruggen die na **Code 37** o.a. voor de BBC het eerste seizoen van **The Fall** en vervolgens **London Spy** regisseerde, en Tim Mielants die het tweede seizoen van het Brits-Franse **The Tunnel** co-regisseert. Het derde seizoen van **Shetland** - oorspronkelijk gebaseerd op de misdaadromans van Anne Cleeve - brengt een nieuw zesdelig verhaal met politie-inspecteur Jimmy Perez in de hoofdrol. Het scenario is van Gaby Chiappe (*Vera*, *The Paradise*, *Lark Rise To Candleford*), Robert Murphy (*DCI Banks*, *Meadowlands*) en David Kane (*Stonemouth*, *The Field Of Blood*, *Prime Suspect*). De serie wordt volledig in Schotland gedraaid. Producent is Eric Coulter (*Case Histories*, *Taggart*) met Elaine Collins voor BBC One als executive producer. We kijken ook uit naar Jans filmdebuut in the making; **Vele hemels**, gebaseerd op de debuutroman **Vele hemels boven de zevende** van Griet Op de Beeck. Het scenario werd geschreven door de schrijfster zelf, onder begeleiding van de regisseur. De ontwikkeling van het project gebeurt bij productiehuis Caviar, waarmee Jan eerder **De smaak van De Keyser** maakte. **Vele hemels** kan rekenen op steun van het VAF/Filmfonds van Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz.

MIK & ROEL VIEREN '50' IN GOED GEZELSCHAP

In 2015 stonden Miek en Roel 50 jaar op hun geliefde podium. Dé gelegenheid voor een feestje dat bruggen slaat met een nieuwe generatie aanstormend talent en de banden aanhaalt met muzikale zielsverwanten. Een halve eeuw geleden besloten Miek en Roel om samen te gaan zingen. Het motief: meedoen aan **Ontdek de Ster**, toenmalige talentenjacht van de BRT, in het najaar van 1965.

Miek & Roel: *We hebben nu de kaap van de 50 gehaald en dit vroeg om een feestje, met songs die de belangrijkste momenten uit onze carrière oproepen. En uiteraard enkele gasten voor wie we een grote bewondering hebben en die we in ons hart dragen.* Met stip op één op Miek en Roels verlanglijst: Roland van Campenhout, "een vriend voor het leven met wie wij onvergetelijke "avonturen" hebben beleefd, en ontzettend veel plezier hebben gemaakt. Een rasmuzikant die je altijd stimuleert om beter te doen." Ook het duo Eriksson Delcroix, en de jonge singer-songwriter Jonas Winterland waren van de partij.

© Robin Van Bamhert

AFSCHEID VAN JEF GEERAERTS EN JOS VANDELOO

Samen met schrijvend en lezend Vlaanderen moest ook SABAM in 2015 afscheid nemen van twee literaire legendes. Jef Geeraerts behoorde tot dezelfde generatie als Jos Vandelo, voormalige hoofdredacteur van SABAM-Magazine, Bob Mendes en de betreunde Ward Ruyslinck, hier allen samen met uitgeefster Angèle barones Manteau op een foto uit ons redactie-archief.

© RUG

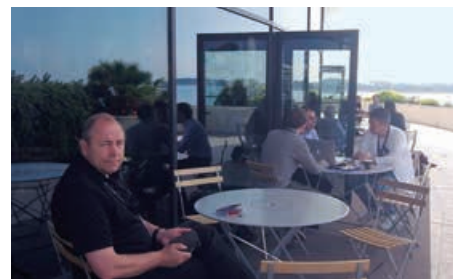
Over zijn hoofdredacteurschap van SABAM-Magazine zei Jos Vandelo: Ik wilde heel graag mijn ervaring ter beschikking stellen van die grote auteursfamilie. Jongeren die schrijver willen worden, beveel ik aan om veel te lezen, te proberen de onderliggende drijfveren van de auteur te achterhalen maar bovenal hun eigen weg te zoeken...

SABAM-STEK OP MIDEM 2015

Midemstand during happy hour

Claude Martin (Team for Action)
in gesprek met Brieuc Dispersyn (E-promo)

AAN DE BRON VAN NIEUWE WERELDWIJDE DEALS

Digitaal vernuft en vernieuwende ideeën zijn troef. In 2015 opteerde de organisatie voor een meer zomerse editie van 5 tot 8 juni. Ook SABAM was zoals elk jaar op post met een stand, waar onze leden van een voordelig deelnametarief konden genieten. Midem 2015 zal niet de geschiedenis ingaan als de editie van de ware volkstoeloop. Toch werd de stand van SABAM vaak gesolliciteerd en ontpopte onze gunstig gelegen “speeddating area” zich dit jaar tot uitvalsbasis bij uitstek voor muziekprofessionals. In geen tijd een bedrijvige ontmoetingsplaats voor music publishers, labelmanagers, bookers, producers, distributeurs en artiesten allerlei. De weg naar nieuwe samenwerkingen is geëffend. Verneem uit eerste hand hoe ervaren en nieuwbakken “Midemmers” hun editie 2015 en de passage op onze stand hebben beleefd. Misschien inspireren zij u voor deelname in 2016! Van harte welkom alvast.

Roeland Gijsens (booker White Noise Bookings): Het was de eerste keer dat ik naar Midem ging. Met mijn bedrijf White Noise Music (bookings & management) wou ik voornamelijk contacten leggen. De stand van SABAM heeft hier heel goed bij geholpen. Omdat België een klein land is kom je al snel in contact met andere Belgische collega's die je dan aan nieuwe mensen voorstellen. Het happy hour-principe vond ik een geweldig idee. Door het Belgisch bier was dit het ideale moment om af te spreken met buitenlandse collega's en om nieuwe mensen te leren kennen. Midem was een

6.150 deelnemers, 128 conferenties, 187 artiesten, 46 concerten en 1.236 exposerende ondernemingen uit 75 landen. Sinds jaar en dag blijft Midem in Cannes één van de places to be waar muzikmakers, spitstechnologieën, merken en talenten mekaar vinden om nieuwe muziek te spotten, te verkopen en te tekenen.

bijzondere ervaring, ik heb er veel bijgeleerd, nieuwe mensen leren kennen en een groep ontdekt waar ik absoluut mee wil samenwerken. Kortom, in 2016 kom ik zeker terug.

Luc Standaert (Music Publisher Cricket Hill Music): SABAM wist alvast één van de mooiste plekken van de Midem-beurs voor ons te bemachtigen, met terras en fantastisch uitzicht op de oude haven van Cannes. Businesswise was dit voor mij de 27ste Midem, met de zwakste opkomst ooit, maar dat betekende zeker niet dat er geen business kon worden gedaan. Ik betreur de afwezigheid van de meeste labels en zelfs de kleinere indie dance labels (Ibiza was net achter de rug, dus geen goede timing voor deze nieuwe Midem). Dat maakte het moeilijk om afgewerkte masters te shoppen, maar de aanwezigheid van zowat alle muziekuitgevers uit de wereld en toch nog steeds een pak distributeurs, maakte veel goed.

Emmanuel Verraes (Entertainment Lawyer): Midem staat, als exclusieve muziekbeurs, onder druk als gevolg van de overgangsfase waarin de muziekindustrie zich momenteel bevindt. Ondanks dit gegeven is de aanwezigheid van SABAM een signaal van blijvend

geloof in de sector. De SABAM-stand was een goeie ontmoetingsplaats voor collega's en bood bovendien een aangename context om tussen twee evenementen in wat bij te werken. De ontvangst was sympathiek en de happy hours met Belgische bieren brachten verfrissende contacten voort. Ik hoop jullie op de volgende editie opnieuw te kunnen bezoeken.

Timothy Hagelstein (Music Publisher G7-Music Group, voorzitter): Mijn medewerkers (Frédéric, Fernando, Pedro (Kpark Ovacao)) en ik zelf hopen dit in de toekomst nog te herhalen. Hoewel het aantal deelnemers jaar na jaar daalt, denken we dat dit één van onze beste edities van de afgelopen jaren was. Enkele (ontvangen en gemaakte) belofte voor subuitgaveovereenkomsten worden momenteel afgewerkt. Op andere gebieden (productie, distributie, naburige rechten) werden samenwerkingsverbanden gesloten. Midem heeft zeker een boost gegeven aan het internationale imago van ons bedrijf.

Mary Made (A&R, Executive Producer en Songwriter, M&W-Recordings): Midem is een plaats waar diverse spelers uit de muzieksector van over de hele wereld samenkomen. Voor ons was dit een katalysator voor internationale

M & W-recordings, "Nieuw Amerikaans talent gespot"

contacten. Actief meedoen aan zo'n evenement bevordert nieuwe samenwerkingen. In de afgelopen dagen hebben we zelf tal van kansen gehad hier in Cannes. De toekomst zal uitwijzen of deze kansen ook concreet zullen worden...

Patrick Samoy/Clubcarter (DJ, Ô Fortuna Productions - Idm Network Studio): Het staat buiten kijf dat het team van SABAM zich voortdurend aanpast om haar leden in de schijnwerpers te zetten. De afgelopen jaren werden tal van inspanningen geleverd op het vlak van imago en dynamiek, iets wat mij bijzonder verheugt. Ik waardeer het luisterend oor van de communicatieverantwoordelijken, dat nooit blijk geeft van enige zelfgenoegzaamheid ten aanzien van de leden. Mijn motto: Verlies nooit het contact met de realiteit! SABAM moet haar leden begeleiden tot aan de poort van de industrie... Zelfs in deze economisch bijzondere periode moeten we altijd aanwezig zijn en ons economisch aanpassen aan de realiteit van de markt, weliswaar zonder ooit te breken met de markt. Ons nationaal motto, "eendracht maakt macht", is meer dan ooit van toepassing. Gefeliciteerd met jullie onthaal, ernst en bereidheid om altijd beter te doen. Midem 2015 is een belangrijk keerpunt in de toekomst van de muziekindustrie. We zullen er samen over onderhandelen.

Michael Leahy (tekstschrijver): Als je actief met muziek bezig bent, moet je minstens één keer naar Midem komen. Je zal er wel heel wat werk in moeten steken, tijd om interessante afspraken te organiseren met mogelijke partners... In Cannes is het erg handig als je op een stand terecht kunt (die van SABAM!), waar je

Meeting met Bisceglia Music Prova Records

met andere leden van SABAM kunt netwerken. Dit jaar waren er twee grote thema's: streaming en hoe we meer geld of gegevens kunnen krijgen van de sociale netwerken. Veel mensen geloven dat de gegevens van YouTube, Facebook en Spotify even waardevol kunnen zijn als de streaming zelf. Als zij naar onze muziek luisteren, moeten wij dan ook geen toegang krijgen tot de gebruikersgegevens? Het is alleszins een interessant debat. Wie eraan denkt om in 2016 deel te nemen, mag me altijd contacteren. Ik heb trouwens ook een boek geschreven over het bijwonen van Midem en het Filmfestival van Cannes: www.amazon.com/dp/B00TCZK19Y

Piet Bekaert (Music Publisher The Right People): Ik vind dat het evenement op zich in de loop der jaren enorm gedevalueerd is. Sinds ongeveer 20 jaar ben ik een trouwe deelnemer, met uitzondering van drie jaar sabbatperiode. Het is nu het derde jaar dat ik terugga sinds mijn break en het valt me op dat er bijvoorbeeld veel minder Amerikanen op af komen en het meer een publishersbedoening is geworden. Je ziet minder labels en helemaal geen live meer. Dat showbizz element was vroeger veel meer aanwezig. Vroeger kwam iedereen ernaartoe, van gelijk welke muziekstijl en label maar nu lijkt alles meer gefragmenteerd. De pure dance en elektronische labels bvb, zijn intussen uitgeweken naar Amsterdam Dance Event. Maar voor mij als uitgever is deelname aan Midem toch nog steeds nuttig omdat de meeste publishers er nog naartoe komen. Al liggen mijn afspraken op voorhand allemaal vast, ik laat altijd ruimte voor improvisatie. Onverwachte ontmoetingen ter plaatse kunnen zeker ook interessant zijn.

Chris Scheldeman en Sébastien Denis (Agenas Musicas): Vooral dank voor de ontspannen sfeer die steeds aanwezig was op de SABAM-stand. Een professionele aanpak. Bezoekers werden deskundig te woord gestaan en men hield ons op de hoogte in verband met hun interesse. Super interactief... en dit was blijkbaar ergens uniek t.o.v. de andere landen.

Midem Opening Party

Happy hour... zeker een voltreffer voor diverse ontmoetingen in een ontspannen sfeer. Bedankt voor de vlotte en aangename aanpak van het SABAM-team.

Michel Bisceglia en Christof Reisz (Bisceglia Music - Prova Records): MIDEM is jaarlijks weer een belangrijk event in onze agenda. Een moment om internationale partners nog eens in persoon te ontmoeten en nieuwe contacten te leggen. De ontvangst van onze partners aan de SABAM stand was ook dit jaar weer uitstekend.

Stock Music (Music publisher) (Arjan Bosheck, Joel Cleuren en Dirk Duchamps): Voor Stock Music oprichter Arjan Bosheck is Midem een klassieker met meer dan 20 deelnames. Voor Joël Cleuren en Dirk Duchamps, die het Stock Music team onlangs vervoegden, was het een eerste kennismaking met dit event.

Na onze online registratie hebben we goed gebruik gemaakt van de Midem database om nuttige contacten te zoeken en afspraken vast te leggen met o.a. publishers, sub-publishers en softwareplatformen. Ondanks dat Midem de laatste jaren aan populariteit heeft moeten inboeten, was de organisatie prima. Wanneer we niet aanwezig waren op de stand, konden we rekenen op het SABAM-team om geïnteresseerde bezoekers op te vangen en berichten te noteren zodat ook deze spontane contacten niet verloren gingen. En gelukkig maar want ook uit deze contacten, hebben we een deal kunnen sluiten! Naast geplande afspraken waren er tevens voldoende netwerk mogelijkheden om nieuwe contacten te leggen zoals de Network Drink, die werd georganiseerd door het Production Music Committee in het nabijgelegen Caffè Roma. Dit was voor Stock Music een interessante bijeenkomst aangezien dit specifiek voor professionals uit de productie muziek bestemd was. Talloze ontmoetingen, vele verplaatsingen en een aantal deals later, kunnen wij alvast terug blikken op een geslaagde Midem. We kijken uit naar de volgende editie in 2016. (TG)

"MIDEM STAAT, ALS EXCLUSIEVE MUZIEKBEURS, ONDER DRUK ALS GEVOLG VAN DE OVERGANGSFASE WAARIN DE MUZIEKINDUSTRIE ZICH MOMENTEEL BEVINDT".

GOUDEN UIL-WINNAAR MARK SCHAEVERS : “ORGELMAN IS OP EN TOP EEN BELGISCH VERHAAL”

Na drie Nederlandse topauteurs op rij ging de felbegeerde Gouden Uil in het voorjaar nog eens naar een al even begenadigde landgenoot. De Heverleese schrijver Mark Schaevers is de gelukkige. Hij werkte twaalf jaar lang aan *Orgelman*, biografie van de 20ste-eeuwse Joodse laat expressionistische kunstschilder Felix Nussbaum. Een levenswerk? Dat niet meteen, daar deze auteur nog veel meer voor zijn groeiende schare lezers in petto houdt.

Mark Schaevers: Felix Nussbaum was naast andere werkzaamheden weliswaar twaalf jaar lang een compagnon de route maar “mijn levenswerk” zou ik dit boek niet meteen noemen, want ik hoop nog lang te schrijven (lacht). Het volgende wat er aankomt is een Claus-biografie.

Eén van die andere werkzaamheden naast mijn activiteiten als journalist voor Humo was overigens het toneelstuk *De versie Claus* met Josse De Pauw. Dat de totstandkoming van *Orgelman* zolang heeft geduurd, was wellicht goed voor het rijpingsproces.

Uw Mont Blanc-woordspeling na de prijsuitreiking indachtig, voelde Orgelman aan als een expeditie?

Mark Schaevers: Ik wist niet dat het een expeditie naar een bergtop zou zijn. In de beginfase moest ik vooral voor mezelf het vertrouwen opbouwen dat het wat kon worden. Ik vroeg me niet zozeer af of het verhaal wel de moeite waard was, want dat wist ik vanaf de dag dat ik Felix Nussbaum leerde kennen, maar het is niet eenvoudig om vandaag belangstelling te wekken voor zo’n figuur en de juiste vorm te vinden om over zijn leven te vertellen. Het gaat bij ons immers om een vergeten, obscure schilder. Het is niet evident om daar zelfs nog maar een uitgever voor geïnteresseerd te krijgen. De moeilijkheid om een echo te vinden was trouwens een deel van de persoonlijke problematiek van Nussbaum, waar hij in zijn brieven ook letterlijk over schreef. Het was een deel van zijn tragiek dat hij uit Duitsland moest vluchten en daardoor geen publiek meer had.

Hoe verliep uw eerste “kennismaking” met hem?

Ik had een boek geschreven, *Oostende, de zomer van 1936*, over alle Joodse schrijvers die daar op dat moment voor Hitler op de vlucht waren. Ze kozen voor Oostende omdat het een goedkope badplaats was. Door die groep te leren kennen, met nog steeds bekende auteurs als Stefan Zweig en Joseph Roth, was het Oostende van die periode mij bijzonder gaan interesseren. Toen ik in 2001 een schilderij zag van Felix Nussbaum waar “Oostende 1936” op stond, wilde ik er dus alles over weten. Zo kwam ik op het spoor van een fantastisch verhaal. Dat herken je wel als journalist. Een beetje ons Anne Frank-verhaal vind ik het. Anne Frank hield haar dagboek bij tijdens de oorlog, on-

dergedoken. Eigenlijk doet Felix Nussbaum net hetzelfde op zijn mansarde, maar dan op doek: hij is de kunstenaar die krachtig werk neerzet in de onderduik en in Auschwitz eindigt. Wellicht is hij verraden door de burens. Hij en zijn echtgenote waren nog de enige joden in de Archimedesstraat op dat moment, vandaag zou hij er in het centrum van de Europawijk wonen. Wat zou ik daar graag rijen dik zien staan van mensen die het Nussbaum-huis willen bezoeken, net zoals aan het “Het Achterhuis” in Amsterdam. Zo’n bezoek zou even waardevol zijn om een inzicht te krijgen in wat er precies gaande was in de jaren van de jodenvervolgung. Maar goed, het kan niet meer, het oorspronkelijke huis is afgebroken in 1983. De plek waar Nussbaum woonde is nu onderdeel van een hotel. Misschien kan het hotel zelf iets betekenen...

Kan uw bekroonde boek deuren openen om ook uw hoofdpersonage de luister te geven die hij verdiend zou hebben?

Het verhaal zelf is door de prijs zeker gaan rondzoemen. Ook door de interviews. De belangstelling voor de figuur Nussbaum bestond al in Duitsland, want daar heeft hij een museum. Maar mijn ultieme bedoeling was om Felix Nussbaum terug naar België te brengen. Hij is immers een heel Belgische figuur. Zijn pad loopt van Osnabrück over Berlijn, waar zijn carrière tot ontplooiing komt wanneer hij de prestigieuze Romeprijs krijgt. Op zijn 31ste komt hij in Oostende aan, op de vlucht voor Hitler. Van 1937 tot 1944 woont hij in Brussel... Het grootste deel van zijn actief leven als schilder heeft hij in België doorgebracht.

Oostende, kunstenaarsstad bij uitstek...

Hij kwam zeker op Ensor af. Nussbaums belangrijkste werk is in België gemaakt, dus vond ik het belangrijk dat hij ook hier terug enige bekendheid zou genieten. Dat lijkt wel te lukken. In het museum in Osnabrück, worden steeds meer Nederlanders en Belgen gespot, soms met mijn boek onder de oksel (lacht). Veel mensen berichten mij over hun vastberaden plannen om naar ginder te gaan. Zijn naam is voor een stukje bekender geworden door het boek. Er komt misschien nog een tentoonstelling op Belgische bodem. Daar ga ik zeker mee mijn schouders onder zetten.

De research voor uw boek komt dan zeker opnieuw van pas...

De biografische stoffering zal het probleem niet zijn. Maar de schilderijen naar hier halen wordt niet zo eenvoudig. De coördinaten van zijn leven zijn dat wel. In Osnabrück geboren, in Hamburg en Berlijn gestudeerd, daarna in Rome aan de Academie met zijn Romeprijs. Na veel omzwervingen in Zwitserland, Parijs, Oostende en Brussel maakt hij ook nog een kamp mee in Saint Cyprien wanneer de oorlog begint. Ik heb overal zijn voetsporen gevolgd en heb daarnaast een aantal archieven doorploegd, vooral in Berlijn en Osnabrück. Maar het meest ben ik toch op het web op zoek gegaan. Oude kranten, online archieven; ze bieden een fantastische mogelijkheid om onderzoek te doen. Je hoeft niet meer naar New York om daar archieven te raadplegen.

Wat is het markantste dat u gaandeweg over Nussbaum te weten kwam?

Ik heb geen maitresse of onverwachte kinderen gevonden (lacht). Grote, onverwachte biografische vondsten heb ik niet gedaan. In Osnabrück was al veel spoorwerk verricht. Wat ik vooral heb gedaan is Nussbaum plaatsen in de Belgische context, waar veel minder over was geweten. Zo kwam ik erachter dat hij hier toch vrij goed geïntegreerd was, veel hulp gekregen heeft binnen de socialistische zuil, en tijdens de oorlog veel onderduikadressen had. Vooral die context geef ik weer in Orgelman, ook via getuigenissen van anderen, als rechtstreekse bronnen van of over Nussbaum ontbraken. Zo heb ik zijn biografie toch een stevige ruggegraat kunnen geven.

Heeft u ook mensen ontmoet die hem goed gekend hebben?

Hij overleed al in 1944 of 1945, levende getuigen zijn dus bijzonder schaars. Dikwijls had ik een beetje pech; een fotografe die hem in Oostende nog gekend had, overleed vlak voor ik naar haar toe zou reizen. Ik heb nog één iemand gesproken die hem in de Dossinkazerne in Mechelen zowat heeft uitgewuifd. Awret heet ze, ze is ook een schilderes. Met haar heb ik nog gemaild en getelefoneerd. Maar zoals gezegd is het vooral via archieven dat ik een aantal waardevolle documenten en brieven heb teruggevonden.

Mark Schaevers: Naar verluidt heeft Nussbaum ooit gezegd: "Als ik ten onder ga, zorg dan dat mijn schilderijen overleven". Zijn kunst is inderdaad gered. Bonus is dat hij daardoor ook zelf overleeft... door zijn schilderijen zijn we immers ook opnieuw naar de schilder gaan zoeken...

HET SCHRIJVERSMOTTO
VAN MARK SCHAEVERS:
'SCHRIJVEN: AANVALLEND SPEL'
(THOMAS ROSENBOOM)

ONTMOETING
FOCUS

Ook in de Dossinkazerne, waarover u het al had? De Belgische draaischijf voor transport naar de concentratiekampen...

Ja, de enige plek van waaruit ongeveer 25.000 joden vertrokken zijn. Daar vond ik bvb. een identiteitskaart van zijn vrouw Felka Platek, die toch wel heel interessant is omdat daaruit blijkt dat ze tot op het laatste moment hun papieren in orde hielden bij de Brusselse administratie. Wat betekent dat ze constant in angst hebben moeten leven, of ze op die manier hun adres prijsgaven, twijfelend of de administratie banden had met de gestapo. Eén klein documentje kan heel belangrijk zijn. Toen ik de proeven al zat te verbeteren vond een Duitse journalist op de valreep nog een boekje uit een kliniek in Auschwitz, wat al die tijd in Russische archieven verborgen had gezeten. Daaruit blijkt dat Nussbaum bij aankomst in Auschwitz niet meteen vergast is maar nog een aantal maanden geleefd heeft. Eén zin, "Felix Nussbaum was hier met een blaas op zijn linkervinger." maakt dat duidelijk. Plots sta je voor het gegeven dat hij nog maanden in dat kamp gezeten heeft. Wat doe je daar dan mee als biograaf? Door tijdsnood heb ik het beperkt gehouden maar toch een aantal plaatsvervangende ervaringen, bijvoorbeeld van Holocaust-overlevende Primo Levi, in het boek verwerkt. Om je te kunnen voorstellen wat dat einde, dat laatste stukje van zijn leven, nog betekend heeft.

U haalde daarnet zijn echtgenote aan, waren er geen kinderen?

Felka was zes jaar ouder. Niet dat dat alles in de weg stond, ze was ook schilderes maar heeft zichzelf een beetje opgeofferd om het huishouden te beredderen denk ik. Zeker in die moeilijke exiljaren. Maar kinderen hebben ze nooit gehad. Ze waren wel bevriend met een jongetje dat ik graag nog zou terugvinden. Ook een ondergedoken joodse jongen, Jaqui genaamd. Daar leken ze heel close mee, ze hebben hem ook geschilderd. Ik heb in mijn boek nog een oproep gedaan, theoretisch kan hij nog leven maar ik heb alleen een voornaam. Maar als er een Jaqui (waarschijnlijk keerde hij terug naar Parijs) dit SABAM-artikel leest (lacht) wie weet...

Wordt het boek ook vertaald?

Aan een Duitse versie is al een vertaalster bezig, en we zijn nog hard aan het werken om tot een Engelse en Franse vertaling te komen. Die laatste zou er alleen al voor België moeten komen want het is zo'n Belgisch verhaal dat ik hoop dat het ook door onze Franstalige landgenoten kan gelezen worden.

Versnelt de Gouden Uil het uitgeefproces in het buitenland?

Sinds de prijs heeft de uitgeverij alle internationale contacten opnieuw aangesproken. Er is nu een reële kans dat er nog meer vertalingen uit voortvloeien. Het is ook een erg filmisch verhaal, net als dat van Anne Frank. Een paar enthousiaste cineasten hebben me al aangesproken maar een eenvoudig project is het niet en in film hoor je de f van financiering (lacht). Maar misschien komt het er toch wel van...

Onze redactie volgt het op de voet. In afwachting van het lonkende witte doek liegt het Gouden Uil-juryrapport er alvast niet om: stilistisch adembenemend, ontroerend intelligent, een biograaf hors categorie... da's een lofzang die kan tellen, wat doet dat met een schrijver zoals u?

(lacht) Euh, ik ga daar niet op afdingen (lacht) al zou ik het zelf niet zo op een rij durven zetten. Ik denk dat ik in dit boek zeker ook niet naar (aarzelt) een stilistische overkill gezocht heb. Het is nogal feitelijk neergeschreven denk ik. Het moeilijkste was om de juiste mix te vinden van feitelijkheid en de ontroering die in het verhaal zit maar die ook te sentimenteel kan worden. Die balans vinden was belangrijk.

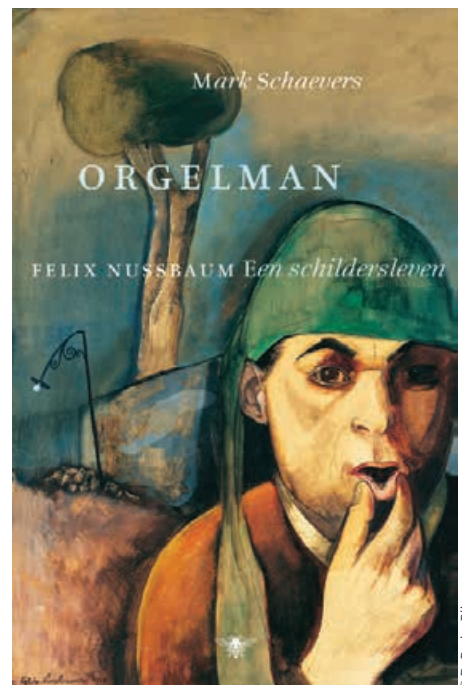
Wat bedoelt de jury met ontroerend intelligent denkt u?

Mark Schaevers: (lacht) Ik hoop dat dat net een verwijzing is naar het vinden van die juiste balans, tussen de dramatiek van het verhaal en het op een feitelijke manier een beetje onderkoeld neerzetten ervan, want dan werkt het beter dan wanneer je het "met de orgelkleppen open" brengt. Mijn ervaring als onderzoeksjournalist heeft zeker geholpen. Bij veel van wat ik las over Nussbaum, zeker op het net –prachtig instrument maar ook een

vuilnisbak van fout vergaarde informatie, heb ik als journalist altijd de reflex om de bronnen te checken. Ik zoek op het web maar altijd in het besef dat mensen er naast kunnen zitten. Waar er onzekerheden zijn, is dat ook aangegeven. Dat heeft stilistisch soms het nadeel dat ik het vraagteken erg veel gebruikt heb in het boek. Maar wat moet moet.

De keuze voor de titel lijkt vanzelfsprekend.

Nussbaum heeft veel orgelmannen geschilderd. Hij zag de orgelman allicht als een variant van de wandelende jood, omdat veel reizende orgelspelers joden waren. Maar hij neemt die metafoor ook heel duidelijk mee in de evolutie van zijn werk. Eerst schildert hij een orgelman die gewoon een liedje aan het spelen is en een echo zoekt. Maar gaandeweg wordt dat een orgelman die geen pijpen meer op zijn orgel heeft maar beenderen, een man zonder echo. Dat is voor mij juist de essentie. Het gaat over exilkunst, de verbannen, zij die zonder publiek vallen. Het was tijdens een gesprek met Josse De Pauw dat we het plots over "orgelman" in plaats van Nussbaum hadden, en daarna heb ik geen moment meer over de titel getwijfeld. Een orgelman die zonder echo valt, dat vond ik een mooi beeld om vast te houden. (TG)

Orgelman is verschenen bij uitgeverij De Bezige Bij (ISBN: 9789023488279)

PRIJZEN

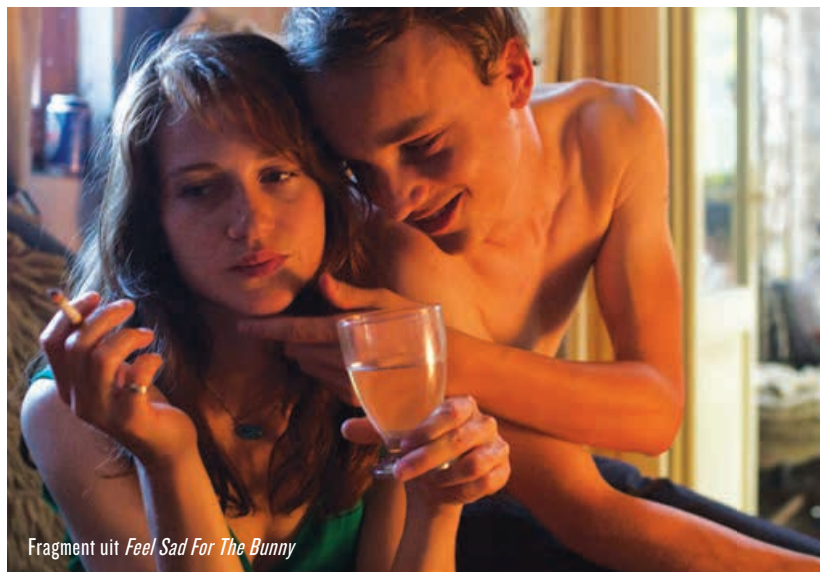
SABAM ZET TALENT IN DE KIJKER OP KORTFILMFESTIVAL
LEUVEN EN DOCVILLE

Sinds jaren sponsoren we het Internationaal Kortfilmfestival Leuven. Op 30 november werd al voor de tweede keer een ARTES avond georganiseerd in het kader van onze Ontwikkelingsbeurs voor kortfilm. Zo werden uit de festivalselectie vier kortfilms van onze leden gekozen, die ofwel voor deze film of voor vorig werk een beurs van SABAM ontvingen. Het ging om twee professionele kortfilms gerealiseerd met een VAF wilcard: *Guest* van Moon Blaisse en *Feel Sad For The Bunny* van Kenneth Mercken. De twee geselecteerde afstudeerfilms waren: *Het Einde Van Monica* van Thomas Nuijten en *De Broers Van Bom-mel* van Laurens Jans.

De vier regisseurs werden in de bloemetjes gezet met champagne. Op de slotavond van het festival op 5 december ging de SABAM prijs voor Beste Debuut naar Anouk Fortunier voor *Drôle d'Oiseau*. Zij kreeg deze overhandigd door ons lid Eva Cools die zelf prijzen won met haar kortfilms en momenteel aan haar eerste langspeelfilm werkt.

De grote winnaar van de Vlaamse competitie is *The Allegory of the Jam Jar* van Boris Kuipers & Ruth Mellaerts: de film won de Jury-prijs voor de Beste Fictiefilm én de Prijs van het Publiek.

Ook tijdens het Docville festival organiseerden we een ARTES-avond voor onze leden. Op het programma: *Manhattan Brussel* van Kwinten Gernay en *In Eeuwigheid* van Liesbeth De Mey.

Fragment uit *Feel Sad For The Bunny*

© Jo Voets

SABAM JAZZ AWARDS UITGEDEELD IN BRUGGE

Op 5 september werden de SABAM Jazz Awards uitgereikt tijdens de slotavond van de Belgian Jazz Meeting in Brugge. Sinds de oprichting in 2010 groeiden deze awards uit tot een mooie traditie voor onze jazzmen. Dit jaar gingen de prijzen naar muzikanten uit de Franstalige Gemeenschap.

De SABAM Jazz Award voor de 'gevestigde waarde' ging naar een enthousiaste Laurent Blondiau, hier op de foto.

De jury, bestaande uit Jean-Pierre Goffin, Jean-Claude Vantroyen, Georges Tonla Briquet en Jacques Prouvost, bekroonde deze trompettist/componist zowel voor de kwaliteit van zijn muziek en spel voor MikMâak en de andere groepen waarvan hij deel uitmaakt, als voor zijn streven om alle soorten publiek te bereiken. Ook in het buitenland wordt zijn talent gesmaakt.

© Katrien@Kunstenpunt

Bij de twee vorige edities had Antoine het telkens net niet gehaald in de volgende categorie maar driemaal is scheepsrecht. Deze keer sleepte hij de SABAM / Jeunesses Musicales Jazz Award 'jong talent' in de wacht.

Een voor de hand liggende keuze, gezien de onmiskenbare internationale uitbouw van zijn carrière als drummer en componist en de

erkenning van zijn talent door grote namen uit de jazzwereld.

De geldsom die aan de prijzen verbonden is, wordt ter beschikking gesteld voor de verdere ontwikkeling van de carrière van de muzikanten. Hiermee kunnen de aankoop van instrumenten, huur van materiaal, studiotijd, deelname aan workshops, enz... gefinancierd worden. De Jazz Muze van SABAM 2015 was voor Jean-Pierre Bissot. SABAM zet de directeur van het Gaume Jazz festival in de kijker voor zijn onvermoeibare wil om te gaan voor het muzikale experiment en aan Belgische muzikanten de middelen geven om projecten waar ze van dromen waar te maken. Jean-Pierre steunt sinds vele jaren en dagelijks de jazz in België. De SABAM Jazz Awards worden om en om aan muzikanten van de twee gemeenschappen uitgereikt op evenementen waar jazz centraal staat, zoals Gent Jazz en de Belgian Jazz Meeting.

HANNAH DE MEYER : “VAN IETS WANHOPIGS WIL IK IETS EDELS MAKEN”

Een rugzak vol nieuwe aangrijpende theaterervaringen rijker, wuifden we afgelopen zomer de negentiende editie van TAZ uit. Het jonge volkje van de podiumkunst mocht meermaals juichen tijdens de traditionele prijsuitreiking in DGP Oostende.

In onze spotlights schitterde Hannah De Meyer, pas afgestudeerd aan de Toneelacademie van Maastricht en nu al trotse winnares van de SABAM-ARTES- Jong Theaterschrijfprijs 2015. Haar afstudeerproject kon het publiek én de vakjury duidelijk bekoren. **Solace** volgt de chronologie van een relatie. “De reconstructie van een uit de hand gelopen repetitieproces.” De schrijfster zelf verwoordt het zo: *De inspiratie voor deze voorstelling kwam vanuit een persoonlijk verlangen, wat ik in de introductie ook aangeef. De behoefte om bepaalde relaties en eerdere ervaringen met mannen te delen met “mijn man” en van daaruit te bekijken wat voor intimiteit dit dan oplevert. Ik heb aan mijn medespeler (Bram Suijker nvdr) ook vaak opdrachten gegeven, waarrond we samen verder schreven. Er zitten “readymade”-teksten in zoals letterlijke smsjes en telefoongesprekken. Zonder dat hij het wist heb ik zelfs stiekem ons gesprek opgenomen. Ook dat is een onderdeel van de tekst.*

Hoewel het in essentie over een tragisch verhaal gaat is er in de voorstelling ook ruimte voor humor.

Hannah: *Dat is gaandeweg gegroeid. Door het vaker spelen is er in bepaalde passages*

lucht gekomen, die een heel tragische vorm van humor doet ontstaan. Dat is ook de mooiste vorm van humor als die overblijft vind ik. Maar het blijft in essentie natuurlijk een tragisch stuk over een relatiebreuk.

Verrassend vond ik reacties van het publiek dat zich bleek af te vragen hoeveel er nu precies op fictie dan wel op realiteit berustte. Voor ons is dit immers een volledig autobiografische, documentaire voorstelling. Absoluut geen fictie. Toch is het mooi om te zien hoe dat spel tussen fictie en realiteit ontstaat in de hoofden van het publiek en hoe ze in ons relaas hun eigen verhaal zien. Er gaan wel eens stemmen op in de zin van: “we zijn het beu om egodocumenten te zien van navelstaarderige jonge kunstenaars die alleen maar over zichzelf praten” maar blijkbaar verheft die autobiografie zich dan toch tot een soort van fictief niveau waarin net dat universele zit waar veel mensen zich in herkennen. Da’s heel fijn om te ervaren. Dit was een mooie manier om de wisselvalligheid van het leven en de dramatiek die in sommige relaties zit vorm te geven en er in plaats van iets verdrietigs en wanhopigs, iets edels van te maken. Dat vind ik belangrijk...

Nog bij de gelukkige winnaars: Charlotte Bouckaert, Steve Salembier, Alexander Vantournhout en Bauke Lievens, die het succes van hun respectievelijke voorstellingen **Bildraum** en **Aneckxander** op de slotavond verzilverden met de Big in Belgium-prijs en de TAZ-KBC Jong Theaterprijs.

Hannah De Meyer,
winnares ARTES Jong Theaterschrijfprijs

Laika en Michai Geyzen-productie **Über-ich** schoot dan weer de hoofdvogel af bij de Jongerenjury, die dit jaar met een flinke dosis jeugdig enthousiasme, voor het eerst aantrad op het festival. Onder de lovende woorden van de jury en uitbundig applaus namen Michai Geyzen, Braam Verreth en Robbert Vervloet hun dijktegel in ontvangst.

Even terugspoelen naar het begin van onze doortocht op TAZ, langs uiteenlopende producties van doorwinterde auteurs en veelbelovende podiumkunstenaars. Bij dat koren in de dop “nomaden” zoals Julie Cafmeyer bijvoorbeeld. Julie liet pers, publiek noch prominenten onberoerd met **Smalltalk**. Samen met haar tegenspeler Joeri Heegstra, medestudent aan de Toneelacademie van Maastricht, geeft ze een inblik in het werkproces van twee

Deceptive Bodies in MuZee

foto's © SABAM/TCG

(SABAM-netwerkreceptie in het Leopoldpark)

mensen die samen een voorstelling proberen te maken. Een onderliggend verlangen wordt op een unieke manier verwoord en gul gedeeld met het publiek. Sprankelend schrijf- en speeltalent om zeker in de gaten te houden.

Meer blijvende echo's in stereo: **Body On** van Tamar Blom & Kajetan Uranitsch; denk beeldende kunst in levende lijve die lichaamstaal naar een andere dimensie brengt. Maar ook bij de Mononomaden werd het publiek keer op keer getraakteerd op een drie-gangenmenu met evenveel sterren: **Kokokito** als ideale starter bvb. In deze bekroonde performance onderzoekt de jonge choreograaf/poëet Louis Vanhaverbeke wat de relatie is tussen taal, beweging en geklungel. Bij **A Live performance**, interactieve voorstelling van Stijn Van Erp wacht de toeschouwer meer dan één verrassing. En Pieter Verelst sloot de mononomaden op geheel eigen wijze af met **Mijn broer en ik**, een voorstelling waarmee hij bij onze noorderburen de jury- en de persoonlijkheidsprijs won op het Groninger Studenten Cabaretfestival 2014.

Reizen Jihad van Sincollectief (Fikry El Azouz: tekst, Junior Mthombeni: regie)) behandelt het meest gevoelige onderwerp van onze tijd en gaat daarbij geen taboe uit de weg, integendeel. Deze voorstelling grijpt naar de keel en levert stof tot nadenken over hoe het allemaal zover is kunnen komen. Ook een beladen thema in **Achter t'Eten** van het Kip en Lod. Samen met twee topactrices als Ineke Nijssen en Marijke Pinoy weet regisseur Eric De Volder zelfs een dramatisch muziektheater over incest met de nodige humor te doorspekken. De "processie" van Marijke is memorabel. De passende muziek is van Dick Van der Harst. Compagnie Marius deed kommer en kwel vergeten met **Figaro**, een vier uur durend epos in open lucht. Het Maria-Hendrikapark in Oostende bleek de perfecte locatie voor de intriges tussen de graaf, de gravin, het kamermeisje, de barbier, toevallige en minder toevallige aanverwanten.

Een intrigerende stille voorstelling palmde dan weer MuZee in. Actrice/beeldend kun-

stenares Dolores Bouckaert en danseres Charlotte Vanden Eynde bundelen letterlijk hun krachten in **Deceptive Bodies**. Beiden delen een sterke fascinatie voor het lichaam. Maar de meest originele locatie waar we terecht kwamen was wel degelijk "Self-wash", het wassalon waar **Contact-O-Matic** van Freek Neiryndck en Duc Duquennoy, verschillen in rang, stand en kleur als sneeuw voor de zon deed smelten.

Na **Transkamer**, waarin Mauro Pawlowski, Anne-Mie Van Kerckhoven en Louis Van der Waal, samen Antwerps kunstcollectief Ferdnnd, experimenteerden met intimiteit tussen drie mysterieuze personages in een muzikale theatertrip, konden onze gasten op 31 juli gezellig napraten op het balkon van Cafékoer, tijdens onze druk bijgewoonde ARTES-SABAM netwerkreceptie.

Slechts een greep uit het ruime aanbod maar genoeg om nu al af te tellen naar TAZ 2016.

De jonge muzen van One Bird Orchestra konden hun geluk niet op. Zij wonnen de TAZ-Prijs Jong Muziek

FELIX DE LAET: "IN EEN LINE UP IS LOST FREQUENCIES MEER DAN ENKEL EEN NAAM, ER HANGT EEN VERHAAL AAN VAST"

Op je 21ste de muziekwereld compleet inpakken, het overkomt de Brusselse dj Felix De Laet, die met zijn project Lost Frequencies hoge toppen scheert. Voor het eerst slaagt een Belg erin de charts in het Verenigd Koninkrijk aan te voeren. De deur naar de States staat meer dan op een kier.

ONTMOETING INTERVIEW

Felix trok zelf naar New York om radio-stations warm te maken voor Lost Frequencies. Een verfrissende maar tegelijk "vertrouwde" sound overspoelt het muzikantschap. Zo rijmt Felix nostalgie met vernieuwing:

Felix: Alles berust op mijn concept om remixes te maken van oudere liedjes die ik vroeger zelf graag beluisterde. Ik noem het "lost frequencies" die ik een beetje aanpas op hedendaagse muziek. De eerste remix die ik maakte was van **Peter Von Poehl: The Story Of The Impossible**, nu vier jaar geleden.

Als je Lost Frequencies in een line up ziet, is het meer dan enkel een naam. Het is origineel en catchy tegelijkertijd, snel herkenbaar en er

hangt een verhaal aan vast. Wanneer ik een dj-set doe, draai ik dan ook veel oude liedjes maar intussen produceer ik ook originele muziek. Momenteel luister ik vaak naar Eminem in de auto. Ik heb een oud liedje van hem teruggevonden. Maar er was ook een periode dat ik dweeptte met **De vier Seizoenen** van Vivaldi bvb. Ik vind het fijn om een "diepere" versie te kunnen maken van rustigere stukken. Wanneer ik muziek aan het maken ben, verkeer ik in een soort roes. Soms zie ik de tijd niet voorbij gaan en ben ik tot vier, vijf uur onafgebroken bezig. Veel slaap komt er dan niet aan te pas maar als ik de volgende ochtend ga checken wat ik heb gemaakt, blijkt het soms gewoon slecht (lacht). Maar daarvan leer je telkens bij.

Ik maak momenteel ook instrumentals die mijn vriendin inzingt. Zij heeft een boon voor de dark music van James Blake. Doorgaans hebben de melodieën voorrang, hier neemt de stem een meer prominente plaats in.

De spreekwoordelijke microbe kreeg Felix al op internaat te pakken: *Op internaat werkten vele van mijn vrienden als dj. Daar heb ik me iets voorgenomen; ik wilde de gast zijn die de muziek maakt, die de dj's draaien. Toen ik uiteindelijk mijn computer kreeg, ging ik zelf op onderzoek uit. Zo is het allemaal begonnen.*

Het succesverhaal van Are you with me

Felix: *Eén van mijn favoriete liedjes is One Day, van Wankelmut. Ik heb altijd al zo'n liedje willen maken, enkel met gitaar. Voor Lost Frequencies was ik op zoek naar zo'n exemplaar om te remixen. Op Soundcloud botste ik op een stukje van de originele versie. De eerste tien seconden wist ik het zeker, dit was het liedje dat ik zocht...Ik heb enkel de intro overgehouden en daarmee mijn hele track gemaakt. Are You with me was geboren. De enthousiaste reactie van de auteurs van het nummer was de kers op de taart.*

Hopelijk lukt het om in Amerika promo te voeren voor Are You With Me. Da's best een hele uitdaging want ginder luisteren ze naar een ander soort muziek. Toch hoop ik dat de single het ook ginder goed zal doen. Ik ga in New York langs bij alle belangrijke radio's en als het niet om promo gaat, stel ik mezelf gewoon voor als Lost Frequencies, om te verduidelijken: "it's not two guys, not a group, just a dj."

Soms krijgt een nummer immers niet de kansen die het verdient omdat radiomakers niet goed weten waar het project vandaan komt. Mijn aanwezigheid daar kan helpen om hen over de streep te halen. Ik ben al in Amerika geweest maar nog nooit met mijn muziek. Spannend...

Van I-tunes triomf met Emma Bale tot een pluim van David Guetta

Felix: *Ik hoorde haar nummer op MNM en was meteen getriggerd. Ik heb het Belgische label meteen laten weten dat ik Run graag wilde remixen. Ik had nooit verwacht dat het nummer één zou worden op i-Tunes in België. Ik dacht gewoon aan een remix tussen twee singles voor de fans. Uiteindelijk haalde het bijna één miljoen views op mijn soundcloud.*

Belgische collega's Netsky, Girls in Hawaiï, Stromae en Dimitri Vegas & Like Mike halen

alvast een wit voetje bij Felix: *De Belgische muziek doet het internationaal heel goed de laatste jaren. Het is fijn om daar een steentje toe bij te kunnen dragen.*

Op hun beurt steken internationale sterren hun bewondering niet onder stoelen of banken. In een interview liet David Guetta zich ontvallen dat Lost Frequencies tot zijn favoriete sounds behoort.

Felix: *Dat was kicken hoor (lacht). Hij kan op festivals heel straf uit de hoek komen. Ik heb veel respect voor hem. Met zijn komst is er veel veranderd in de dance- en dj-wereld. Hij heeft elektronische muziek naar de States gebracht door onder andere tracks te maken met bekende Amerikaanse artiesten. Dat betekende zijn absolute doorbraak. Big stages met enkel een dj waren echt nieuw. Hij heeft het genre verder gecommercialiseerd. Dj's speelden vroeger ook al voor veel mensen, maar niet op commercieel vlak. Ook wie er niets van kent, gaat nu een dj kijken omdat hij of zij bekend is.*

Op de vraag of het beroep dj niet creatiever is geworden dan vroeger antwoordt Felix ontkennend.

Felix: *Het is een andere cultuur dan de rock-cultuur bijvoorbeeld maar toch denk ik dat het altijd creatief is geweest. Neem nu de eerste dj die een mix heeft gemaakt, niemand had eerder muziek na elkaar gezet. Zo is het vak op verschillende niveaus creatief gebleven. In tegenstelling tot tien jaar geleden zijn er vandaag ook dj's die alles door elkaar in hun set zetten.*

Vroeger was je dj pur sang. Velen zijn het nu omdat ze in de eerste plaats muziek maken die elektronisch gespeeld wordt. Dus ben ik ook dj "par défaut", ik kan mijn muziek niet echt live maken gezien alles met de computer is gemaakt. Ik doe makkelijk een dj-set omdat de muziek gewoon zo is ontstaan.

Tot een ontmoeting tussen David Guetta en Felix kwam het nog niet maar daar komt in de toekomst wellicht nog verandering in. Tomorrowland lijkt alvast een unieke gelegenheid.

Felix: *Deze zomer ben ik er jammer genoeg amper drie uur geweest. De dag ervoor had ik nog een gig in Frankrijk en de avond zelf moest ik draaien in Malta. Jammer, er zijn zoveel artiesten om te ontmoeten, zonde om daar maar drie uur te zijn. In 2016 trek ik minstens twee dagen uit om op Tomorrowland*

te spelen. Dat ligt al vast.

Op Felix' verlanglijstje staat ook het Amerikaanse festival The Burning Man. In april wacht Coachella in Californië.

Felix: *Een super gig om te gaan spelen, heel visueel ook...Ik kijk ernaar uit.*

Album in de maak

Momenteel werk ik volop aan mijn album maar de release is nog niet voor meteen. Zeker nu 25, het nieuwe album van Adèle de albumcharts voor een tijdje volledig zal domineren (lacht). Nee, ik kan me niet aanpassen aan haar planning maar anderzijds ben ik niet gehaast. De kwaliteit primeert, ik wil niets overhaasten.

Ik heb vooral gewerkt met talent waar ik een boon voor had. Een beetje in het verlengde van Reality feat. Janieck Devy. Geen bekende artiest maar wel een goed liedje. Ik werk liever met mensen die simpelweg een leuk project hebben dan met bekende namen waarbij ik voor tachtig percent alles alleen zou moeten doen, terwijl zij vlug iets inzingen zonder veel inhoud.

Vier nummers maakten in november nog kans om de volgende single van Lost Frequencies te worden: Felix: Welke, dat staat nog niet vast. Misschien wordt het er weer eentje met gitaar maar ook een compleet andere vibe is super cool. Ik twijfel nog. We zien wel, uiteindelijk komen ze toch allemaal op het album terecht. Ik wil zo graag al mijn muziek delen met iedereen...

Over zijn lidmaatschap bij SABAM is Felix best tevreden. Op een bepaald moment had ik veel eigen liedjes en op aanraden van mijn vader heb ik me aangesloten. Ik had daarvoor nooit kunnen denken dat ik ooit auteursrechten zou krijgen...(lacht)

(TG)

PRIJZEN-PROMO-EXPO

TRIGGERFINGER, VAN TOKIO TOT CANADA

Het woordje 'rust' komt niet voor in het woordenboek van Triggerfinger. Na de drukke festivalzomer volgden meteen voorbereidingen op de eindspurt van de Europese campagne rond **By Absence Of the Sun**. Resultaat: Uitverkochte shows in Rotterdam en Eindhoven en een mega optreden op het gigantische 'Fête de l'Humanité' (300.000 bezoekers) in La Courneuve, net boven Parijs. En alsof dat nog niet genoeg was, reisden Mario, Ruben en Monsieur Pol samen met The Sore Losers en Gabriel Rios naar Tokio voor twee concerten. Voor de drie aan hun nieuwe album begonnen, werd eerst nog een tour van vijf weken door Canada afgewerkt, met Big Sugar, een Canadese band die in de begindagen van Triggerfinger een grote bron

van inspiratie was voor Ruben Block en Co. Deze heren speelden het afgelopen jaar een paar keer samen met Triggerfinger in België, Nederland en Duitsland en nodigden op hun beurt Triggerfinger uit. Het startschot van de tournee werd op 20 oktober gegeven in de legendarische Horseshoe Tavern.

© SABAM TC

SABAM FOR CULTURE HELPT BIJ DE PROMOTIE VAN JE PLAAT IN BELGIË

Een plaat blijft voor een artiest of groep dé manier om de aandacht te trekken. De media, professionals uit de muziekindustrie en het grote publiek blijven deze drager appreciëren. Het productiebudget is echter vaak ontoereikend om ook nog iemand onder de arm te kunnen nemen voor de promotie. Daarom stelt SABAM For Culture voor om in deze kost tussen te komen. Het geld kan aangewend worden om een promo M/V, een community manager voor het bewerken van de social media in te huren, of de opname van een clip, teaser of 'radio edit' te bekostigen. Waarom enkel in België? De eerste vraag die men in het buitenland krijgt is altijd wat er in eigen land gebeurt. En als het antwoord 'niks' is, wordt het wel zeer moeilijk om iemand te overtuigen...

Meer info over deze nieuwe formule van ondersteuning vind je op onze website www.sabam.be/nl/sabam/nieuw-steun-voor-de-promotie-van-producties-eigen-beheer

SABAM ZET JONGE WOLVEN MEE OP WEG TIJDENS FILMFESTIVAL OOSTENDE

Dankzij het Filmfestival van Oostende en SFC kregen jonge talentvolle regisseurs opnieuw een duwtje in de rug bij het realiseren van hun afstudeerfilm via het toekennen van een premie van € 1.000 aan de 10 beste studentenfilmprojecten.

De winnaars:

Jeroen Ceulebroeck – Animatie – KASK
Romane Claus – Documentaire/animatie – KASK
Matthias De Bondt – Fictie – LUCA (Sint-Lukas)
Jasmine Elsen – Animatie – RITS
Niels Faes – Fictie – KASK
Leander Hanssen – Fictie – RITS
Anne Reijnders – Documentaire – KASK
Benisheva Stefka – Experimenteel – LUCA (Sint-Lukas)
Hannelore Stevens – Fictie – LUCA (MAD)
Emiel Sandtke – Fictie – LUCA (Sint-Lukas)

Daarnaast organiseerde ARTES powered by SABAM voor de eerste keer een ARTES avond op het filmfestival. In the picture, vier kortfilms die bij vorige edities in Oostende zo'n productiepremie ontvingen. Het ging om **Het paradijs** van Laura Vandewynckel (animatie) (zie ook p 6, artikel Anima), **Songs from the Outside** van Michael Van Ostade (fictie), **Melk en honing** van Sofie Meelberghs (documentaire) en **L'infini** van Lukas Dhondt (fictie).

Uiteraard was SABAM for Culture er ook bij op het gala van de Ensors. Daar werden al meteen twee van de door ons vertoonde kortfilms bekroond. Laura Vandewynckel won de Ensor voor Beste Kortfilm Animatie en Lukas Dhondt kaapte de Ensor voor de Beste Kortfilm weg. De prijs voor beste regie en beste scenario ging naar **Waste Land** van Pieter Van Hees. "Beste Film" was opnieuw voor een door SABAM gesponsorde langspeelfilm **"N – The Madness of Reason"** van ons lid Peter Krüger. Ook de muziek van Walter Hus uit diezelfde film werd bekroond. De Telenet Publieksprijs tenslotte ging naar **Image** van Adil El Arbi en Bilall Fallah, nog zo'n door SABAM gesponsorde langspeelfilm.

PRIJZEN-PROMO-EXPO

ART CONTEST STELT WERKEN
VAN FINALISTEN TENTOON

Ook in 2015 verleende SFC medewerking aan Art Contest, alweer de elfde editie. Doel van de wedstrijd: het werk van jonge hedendaagse kunstenaars, die in België wonen, promoten en hen ook op langere termijn begeleiden en ondersteunen. Daarnaast wil ArtContest een bijdrage leveren aan de kunstzinnige ontwikkeling van jonge kunstenaars door het bevorderen van de reflectie over hun artistieke praktijk en over hun positie als kunstenaar in de hedendaagse samenleving. De organisatie zet zich in om de deelnemers maximale zichtbaarheid te bieden en organiseert ook ontmoetingskansen met professionals uit de kunstwereld als curatoren, kunstcritici, galeriehouders, verzamelaars, ... De vakjury, samengesteld uit Carine Bienfait (directeur van JAP Brussel), Catherine Mayeur (professor kunstgeschiedenis), Liliane De Wachter (M HKA), Albert Baronian (galeriehouder) en Dirk Snauwaert (artistiek directeur Wiels), nomineerde 10 kunstenaars. Dit werd de top drie:

- 1) **Oriol Vilanova:** prijs van **Boghossian Foundation** (9.000€), een tentoonstelling in het Museum van Elsene in 2016, een realisatie van tapijt kunstenaar aangeboden door Didden & co.
- 2) **Rein Dufait:** prijs van **Boghossian Foundation** (6.000€) en de prijs van Cadrart.
- 3) **Ariane Loze:** prijs van **SABAM For Culture** (3.000€). (op de foto met onze manager Corporate Communicatie Jérôme Van Win)

De tentoonstelling met de werken van de finalisten startte op 13 november in De Markten aan de Oude Graanmarkt in Brussel. www.artcontest.be

© Blueflic.com

DE WONDERE WERELD VAN RAOUL SERVAIS

Van underdogs tot parodieën, onderdrukking, conflicten, nostalgie en marginaliteit, de symboliek in het werk van Raoul Servais is tekenend. Deze zes thema's vormen een rode draad in zijn werk en dus ook in de expo **"De wereld van Raoul Servais – vroeger... nu...straks"**, tijdens de maand oktober in de Zebrstraat in Gent. Alle films van de Oostendse kunstenaar kwamen er aan bod.

Servais debuteerde in 1960 met **Havenlichten**. Drie jaar later volgde **De Valse Noot** en in 1965 brak hij internationaal door met **Chromophobia**. De voorbode van een lange glansrijke carrière met als eerste hoogtepunt De Gouden Palm in Cannes voor **Harpya**. De langspeelfilm **Taxandria**, waarin hij animatie mengde met gewone filmbeelden groeide uit tot een cultklassieker.

Anno 2015 blijft Servais naarstig aan het werk. Zijn nieuwe kortfilm **Tank** ging in première op het filmfestival van Gent en was doorlopend te zien op de tentoonstelling. In 1963 richtte de pionier van de animatiefilm de allereerste filmschool in zijn genre

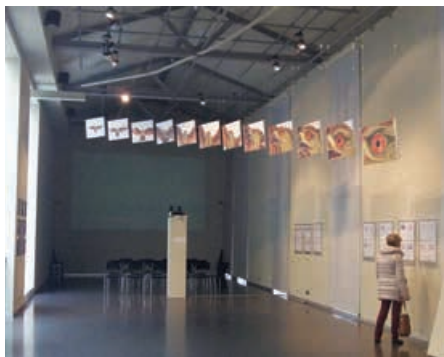

© foto's SABAM TC

in Europa op. Tot vandaag blijft hij het jonge volkje inspireren. Van de studenten in "zijn KASK" tot de kinderen van **Waf!**, het binnen de vzw Fonds Raoul Servais opgerichte animatiefilmatelier onder impuls van de kunstenaar. De expo toonde filmpjes die kinderen tijdens de zomervakantie maakten rond het thema "De Haven van Gent."

Raoul Servais werd al meermaals bekroond maar tijdens het filmfestival raakte bekend dat hij op de volgende editie van Animafest in Zagreb (Kroatië) in juni 2016 de Lifetime Achievementprijs zal ontvangen. Dan verhuist deze tentoonstelling ook naar ginder. In het voorjaar mocht Raoul ook al de Kristallen Pegasus aan zijn palmares toevoegen. Dat is een oeuvreprijs van Animator, het Internationaal Animatiefilmfestival van Poznan in Polen.

In november was het de beurt aan het Brusselse Flagey om de schijnwerpers op de gevierde cineast te richten met onder meer de Brusselse première van **Tank** en door Cinematek gerestaureerde versies van oudere films tijdens een retrospectieve.

ARTES GOES "BLACK" OP HET FILMFESTIVAL VAN GENT

**BILALL FALLAH:
"WE HOPEN DE
RODE DUIVELS VAN
DE CINEMA
TE WORDEN"**

In Toronto wisten ze het al maar na afloop van onze ARTES-avant première in oktober was ook Gent het roerend eens. **Black** is een topfilm.

De tweede langspeler van het duo Adil El Arbi en Bilall Fallah begint met een rotvaart van bij het eerste shot. **Black** laat je niet meer los en sleept je mee in een hedendaags maar alles behalve zeemzoet Romeo en Julia-verhaal.

We spraken na afloop met enkele tevreden makers; Dirk Bracke, de auteur van het boek waarop de film is gebaseerd, Nele Meirhaeghe die aan het scenario schreef en co-regisseur Bilall Fallah.

Bilall Fallah: *We willen films maken voor de wereld. Hoewel het over een specifiek verhaal in Brussel gaat, wilden we dit heel toegankelijk maken zodat mensen in China, Rusland, Japan of waar dan ook de film kunnen zien. Het Romeo en Juliet-aspect vonden we interessant als universeel gegeven. De film is aan de ene kant heel hard maar aan de andere kant heb je dat pure liefdesverhaal van twee jonge gelukzoekers. Iedereen zoekt wel geluk in het leven maar deze personages worden geblokkeerd door hun omgeving, hun bende. Bovendien is het verhaal actueel omdat het over emigranten gaat. Jongeren die hun identiteit zijn verloren, ze zijn hier geboren maar hun roots liggen elders. Waar ze ook zijn, ze blijven altijd "buitenlanders". Of ze nu naar hun land van herkomst gaan of hier blijven, in bendes zoals in de film vinden ze hun identiteit en krijgen ze hun "etiket" en het respect dat ermee gepaard gaat.*

Dirk Bracke zegt dat zijn schrijfsels zich in zijn hoofd afspelen als een film. Maakt dat het makkelijker voor jullie?

Bilall: *Dirk Bracke heeft ons goud geleverd. Zijn roman was al een film op zich. Dat is meteen ook de reden waarom we zijn boeken zo graag lezen. Ze zijn heel filmisch en gebaseerd op echte verhalen. Eenvoudig maar toch heel visueel waardoor je instant die verbeeldingskracht krijgt. Zijn verhalen zijn ook stevast actueel en dat ligt heel dicht bij onze stijl. Bangelijk gewoon om zo'n boek in handen te krijgen en het te kunnen verfilmen. Het enige wat wij moesten doen, was 600*

pagina's vertalen naar negentig minuten.

Hij had het ook over je voorwoord van de filmversie van het boek waarin je schrijft dat het makkelijk is om het achter de schrijftafel te hebben over de "couloir de la mort" in tegenstelling tot het draaien "in the field".

Bilall: *(lacht) Ja dat klopt wel ergens. Als je schrijft, zit je veilig thuis, wij moesten wel in de "quartiers" gaan om ons ding te doen hè...*

Hebben jullie veel risico's moeten nemen?

Bilall: *Het is gewoon veel moeilijker draaien in een buurt waar dat nog nooit eerder gebeurde. Voor de bewoners is het aanpassen om zo'n filmcrew in hun omgeving te krijgen. Als er een camera in hun buurt komt, krijgen ze vaak het gevoel dat het is om hen negatief weer te geven. We hebben hun duidelijk gemaakt dat we een fictiefilm maken over een reëel thema maar ook een liefdesverhaal. Zo hebben we toch veel mensen kunnen overtuigen om mee te werken. Maar het blijft moeilijk omdat het nog altijd een buurt is waar bendeleden actief zijn. We hebben **Black** vooraf aan een select groepje jongeren kunnen laten zien. Dat werd heel goed onthaald door het waarheidsgehalte in de film. Maar op zich blijft het natuurlijk wel een fictieverhaal.*

Zelf ben ik afkomstig uit Diegem, opgegroeid in Vilvoorde en Schaarbeek. Ik heb die bendes wel opgemerkt en kende vrienden die er hebben in gezeten. Het was een wereld waar ik geen deel van uitmaakte maar die toch redelijk dichtbij was. Het fascineerde me ook dat je er nooit over las in de media. Als er al iets verscheen was het amper één zinnetje. Het speelt zich af in de onderbuik van de hoofdstad en leeft enorm bij jongeren. De meeste slachtoffers van bendes komen net als in de film uit de bendes zelf. Ze raken geblokkeerd. Daarom is Mavela ook zo'n sterk personage voor ons. Iconisch zelfs. Het gaat om die innerlijke strijd, het coming of age verhaal van een jong

© SABAM/TG

meisje van een andere origine dat zich toch uit de verstikkende bendewereld probeert te werken en op haar manier heel veel kracht uitstraalt. Dat is eigenlijk ook tekenend voor de jongeren in de film die nog nooit eerder hebben geacteerd. Er zit enorm veel talent tussen. Als deze film, wij of de acteurs een inspiratiebron kunnen zijn voor andere jongeren, dan hoop ik dat *Black* een soort kettingreactie teweeg brengt. We hopen ergens om de Rode Duivels van de cinema te kunnen worden (lacht). Het is de bedoeling om een soort reflectie van de maatschappij weer te geven. België heeft zoveel in handen maar we maken er nog niet veel gebruik van. Ik hoop dat dit een stap vooruit is en we op deze manier de deur kunnen open zetten.

Jullie zijn in elk geval goed bezig maar twee regisseurs op de set, dat moet toch niet altijd evident zijn?

Het gekke is: toen we begonnen met filmschool aan Sint-Lukas, gedroegen we ons allebei best dictatoriaal. Niemand mocht aan onze "shit" raken. Maar op één of andere manier hadden Adil en ik toch dezelfde visie. Hetgeen we wilden vertellen was hetzelfde. Elke keer als ik een film maakte was hij op de set en andersom. Onze samenwerking is heel natuurlijk en organisch ontstaan zonder er zelfs bij na te denken. Het stond blijkbaar in de sterren geschreven dat we zouden samenwerken. Er zijn andere voorbeelden zoals de gebroeders Dardenne of de Coen-brothers maar dat zijn echte broers. Wij zijn Marokkanen, ook broeders dus (lacht).

Jullie kunnen dit succesverhaal nu ook doortrekken naar Hollywood want jullie zijn getekend door Creative Artists Agency.

Ongelofelijk wat er allemaal gebeurt. In de zomer waren we de film aan het afwerken en we vreesden dat hij hier geen succes zou hebben. We hoopten op een internationaal ticket. In Toronto werd al snel duidelijk dat onze film goed ontvaard werd door Hollywood. Alle agency's begonnen zelfs tegen elkaar op te bieden. CAA heeft het meeste uit de kast gehaald. Zelfs de persoonlijke agenten van Steven Spielberg en Tom Cruise zijn met ons komen praten. Ze lijken rotsvast te geloven in ons.

Succes! We zijn alvast heel fier dat jij lid bent bij SABAM...

Bilall: (lacht) Respect, love SABAM.

© SABAM/TG

Interview met auteur Dirk Bracke

Dirk Bracke: Als ik schrijf, zie ik de film van het verhaal in mijn hoofd afspelen maar ik schrijf niet om verfilmd te worden. Maar naar het schijnt lenen mijn boeken zich er wel goed voor. Hans Herbots mailde me toen hij *Het Engelenhuis* had gelezen en hij vond dat heel filmisch geschreven. Maar ik heb er nooit bij stilgestaan dat mijn boeken filmischer zouden zijn dan andere. Opmerkelijk ook dat *Black* nu als een soort Romeo en Julia-verhaal wordt ontvangen. Terwijl ik het schreef dacht ik daar totaal niet aan. Ik wilde vooral over die bendes schrijven. In werkelijkheid zullen Marokkaanse en zwarte bendes elkaar niet zo gauw beconcurreren, in mijn boek gaat het meer om de rivaliteit tussen de zwarte bendes onderling. Ik had politiemensen gesproken uit Molenbeek en Elsene, Marokkaanse en zwarte bendes, de echte Mavela en ik zocht gewoon een link om over beide soorten bendes te kunnen schrijven. Vandaar dat liefdesverhaal.

Uit Dirks oeuvre valt nog meer filmmateriaal te putten: *Straks doet geen pijn meer*, een boek over incest bvb. In 2015 liep ook een tentoonstelling over het werk van de auteur in Sint-Niklaas.

Dirk: Daar ligt ook een mail van Adil uit 2008, waarin hij schrijft dat hij als jongen van een jaar of vijftien *Straks doet geen pijn meer* had gelezen en dat het zijn droom was om dat ooit te verfilmen...

Momenteel schrijft Dirk aan een vervolg op zijn boek *De Bruid* over de oorlog in Syrië. Volgende zomer in de rekken.

foto Nele Meirhaeghe

Bilal Fallah en Nele Meirhaeghe

Nele Meirhaeghe: Dirks verhaal *Black en Back* was een ongelofelijk cadeau. De personages mooi uitgewerkt, super filmisch geschreven plus de research die hij al had gedaan. Het scenario heb ik me vooral door te selecteren eigen gemaakt want er was zoveel materiaal in de twee boeken. Het werd me snel duidelijk dat ik het verhaal van Mavela wilde vertellen. Ik heb vooral op gevoel geschreven, misschien omdat ik zelf een vrouw ben. Ik had ook al *Bo* van Dirk Bracke tot een scenario bewerkt, nog zo'n coming of age verhaal. Dit voelde voor mij als scenariste aan als een logisch vervolg. Ik wist dat Dirk makkelijk te vertalen is naar film. Met Bilal en Adil heb ik niet zolang samengewerkt. Toen ik zes jaar geleden de film begon te schrijven werkte Hans Herbots als regisseur aan het project. Van hem heb ik mijn eerste feedback gekregen.

Na *Bo* en *De Reünie* is Nele met *Black* toe aan haar derde filmscenario.

Nele: Momenteel werk ik voor tv aan *Loslopend Wild* (van Charlotte Vanhecke nvdr), het vierde seizoen ondertussen. Daarna volgen waarschijnlijk nog één of twee tv-reeksen. Het productiehuis waarvoor ik *De Reünie* schreef, heeft me gevraagd om een treatment te schrijven voor een langspeelfilm. We zien nog wel wat ervan komt.

Als je zelf zou mogen kiezen, waarvoor schrijf je dan het liefst?

Hangt af van het moment, nu met *Loslopend wild* vind ik het fantastisch om humor te maken. Samen met theater- en filmacteur Wouter Bruneel ben ik ook een zwarte comedyreeks aan het ontwikkelen. *Black* is dan weer helemaal iets anders en *De Reünie* was een psychologische thriller. Ik vind het allemaal even leuk, laat die afwisseling maar komen. (TG)

BOEKENBEURS

Kitty Crowther

© SABAM Wim Hendrix

Facts en figures op de Boekenbeurs 2015:

153.000 bezoekers voor deze 79ste editie.

Best verkochte titels:

1. De Babbelpil (Jommeke)
 2. Het oor van Malchus (Pieter Aspe)
 3. De Storm (Het Geluidshuis)
 4. De papyrus van Caesar (Asterix)
 5. Puur eten (Pascale Naessens)
- Op naar de 80ste editie in 2016 !

Boekenliefhebbers lieten de herfstzon even links liggen voor het leesplezier dat weer duchtig uitgestald werd in Antwerpen. Samen met tal van auteurs was ook SABAM present op de 79ste Boekenbeurs. Voor het eerst organiseerden we een conferentie op de beursvloer.

Ons congres stond in het teken van het hoofdthema dit jaar en werd druk bijgewoond door het boekenvak. Auteurs, uitgevers, andere professionals en liefhebbers waren op de afspraak. In vijf hoofdstukken belichtte SABAM de internationale wereld van de jeugdliteratuur. Auteur en IBBY president Wally De Doncker beet de spits af om iedereen een wegwijs te maken in de gelijknamige wereldorganisatie. Voorzitter IBBY Vlaanderen Eva De Vos deed hetzelfde voor de binnenlandse tak van de vereniging.

Daarna hing het publiek aan de lippen van onze internationaal bekroonde eregaste. Kitty Crowther, winnares van de Astrid Lindgren Memorial Award, gaf ons een unieke inkijk in haar inspirerend universum als illustrator en auteur, beide onlosmakelijk met elkaar verbonden. Haar conclusie: “er schuilt een verteller in ieder van ons.”

Sylvie Dhaene, Directeur Iedereen Leest, zette de kersverse naam/slogan van haar vereniging kracht bij met haar betoog over het leesbevorderingsbeleid bij Iedereen Leest

en aandacht voor de internationale context van EU-Read.

Afronden deden we met een pittig debat onder auteurs en het Vlaams Fonds voor de Letteren. Moderatrice Sabine De Vos peilde bij panelleden Do Van Ranst, Marc De Bel, Michaël De Cock, Annemie Leysen en Els Aerts van het VFL naar hun mening over diverse onderwerpen. Het panel focuste op de middelen waarop onze Vlaamse jeugdliteratuur kan bogen om de weg naar het buitenland te vinden en de rol die het Vlaams Fonds voor de Letteren hierbij speelt. Tijdens de gesprekken werd tevens het verschil tussen “populaire” en “literaire” jeugdromans aangehaald en werd getracht een antwoord te vinden op de vraag waarom sommige boeken groen licht krijgen voor vertaling en andere dan weer niet.

Auteur Michaël De Cock sloot af met een quote van Kitty Crowther herself: “Ten slotte kiest elk verhaal zichzelf”.

Nog zo’n verhaal dat hoge ogen gooit is dat van Lara Taveirne. Zij sleepte met haar roman *De kinderen van Calais* de Debuutprijs in

© SABAM Wim Hendrix

vlr : Annemie Leysen, Michael De Cock, Sabine De Vos, Marc De Bel, Do Van Ranst en Els Aerts (VFL)

de wacht. Ook ons lid Patrick Conrad mag in 2015 een belangrijke onderscheiding aan zijn palmares toevoegen. Hij wint de Hercule Poirot-Prijs voor zijn thriller **Moço**.

Geen boekenbeurs zonder Willy Vandersteenprijs. Voor het tweede jaar op rij werd deze stripprijs aangeboden door SABAM. Bovendien mochten we deze keer twee winnaars

gelukkig maken. Tekenaar Charel Cambré en scenarist Marc Legendre reageerden compleet verrast maar overgelukkig toen ze hun bekroning voor **Amoras** in ontvangst mochten nemen. Bij aanvang een gedurfd project maar **Amoras** groeide uit tot een groot succes, waar Willy Vandersteen zelf vast erg trots op was geweest, dixit dochter Helena. Van harte proficiat aan alle laureaten !

> Lees ook deze reportage op de ALMA-blog:

<https://astridlindgrenmemorialaward.wordpress.com/2015/11/10/kitty-crowther-guest-of-honor-at-belgian-book-fair/>

© SABAM KVDF

© SABAM Wim Hendrix

Wally De Doncker

© SABAM KVDF

vlnr boven: Michael Minneboo (Nederlands stripjournalist VPRO-Gids, Vrij Nederland, Volkskrant), Robert Van der Kroft (stripauteur (NL), Toon Horsten (Hoofdredacteur Stripgids); onder: Luc Morjaeu (striptekenaar), Helena Vandersteen (niet stemgerechtigd voorzitter) en Lieve Scheers (Verantwoordelijke strips bibliotheek Puurs)

Ook in 2015 beraadslaagde de jury voor de Willy Vandersteen prijs traditiegetrouw bij SABAM.

Uit het juryverslag:

“Voor het eerst in zijn geschiedenis gaat de Willy Vandersteenprijs dit jaar naar twee stripmakers. Aan de ene kant een stripscenarist met een paar decennia ervaring, die zowel humoristische als realistische strips op zijn palmares heeft staan. Aan de andere kant één van de beste tekenaars van zijn generatie, wiens werk zowel kwalitatief als kwantitatief grote indruk maakt. Samen geven ze een heel nieuwe interpretatie aan enkele klassiek geworden karakters uit de Vlaamse familierstrip. Ze sturen Suske en Wiske opnieuw naar het eiland Amoras, en laten hen daar heftige avonturen beleven – in een heel nieuwe stijl, met een heel andere grafiek, met een strak verteltempo en voor een ouder publiek dan

de gewone ‘rode’ reeks. En dat allemaal met personages die ondertussen zeventig jaar oud zijn. De jury van de Willy Vandersteenprijs 2015 is er van overtuigd dat Willy Vandersteen zelf érg blij zou geweest zijn met de winnaar van dit jaar. Bij unanimitéit werd de prijs toegekend aan het album ‘Amoras 5: Wiske’ van Charel Cambré en Marc Legendre.”

Tijdens de finale stemronde lagen drie titels ter tafel, en de jury houdt eraan ook de twee andere albums te vermelden: ‘**Single: Fantasy**’ van Hanco Kolk en Peter De Wit en ‘**Elsje 8**: Het kan maar zo zijn dat er hier sprake is van een nieuwe soort’ van Eric Hercules en Gerben Valkema. Het zijn, vindt de jury, drie strips die overtuigend aantonen dat er ook vandaag sprankelende en vernieuwende dingen gebeuren in de wereld van de Vlaamse en Nederlandse kranten- en familierstrip.

© SABAM KVDF

2015

“GOOD STUFF” VAN “BREAKING” TOT “BEELDENDE KUNSTEN”

Op 1 december was het zover. Met een knipoog naar onze winnaars in de categorie Breaking, viervoudige Mia-nominees 2015, werd het hoogtijd voor de good stuff.

Voor deze derde editie streken we neer in de Handelsbeurs in Gent.

Een unieke locatie om onze leden muziek, audiovisueel, podiumkunsten, beeldende kunsten en literatuur in de schijnwerpers te zetten. Aan elke SABAM Award is een geldprijs van € 2.000 verbonden.

Nominees en winnaars werden bepaald door onafhankelijke jury's samengesteld uit professionals in de verschillende sectoren.

Het palmares 2015 was weer divers en indrukwekkend. Dikke proficiat aan alle winnaars en nominees. Het volledige lijstje genomineerden vind je op onze website.

Commendatore Rocco Granata klinkt op de Exportprijs 2015. In het begin van het jaar kreeg hij de titel Commendatore van de Italiaanse ambassade. SABAM deed er een exportprijs bovenop.

Twee winnaars verbroederen CJ Bolland (Magnus) en Anne Mie Van Kerckhoven

ENKELE REACTIES VAN TEVREDEN WINNAARS :

1/ Anne-Mie Van Kerckhoven :

Ik ben heel blij met deze award, een mooie bekroning van 2015. Ook 2016 wordt een druk jaar. Ik ben bezig met een boek en na een mini-expo in New York volgt eind april een tentoonstelling in mijn moedergalerij Zeno X. Verder bereid ik een grote retrospectieve voor in München-Gladbach. In februari zijn we uitgenodigd in Düsseldorf. Daar ligt de nadruk op digitaal werk. We reconstrueren een installatie van mij uit 1979 in een postmodern museum.

Avant garde, experimenteel, kleine of grote projecten in diverse disciplines waaronder ook muziek en theater; Annemie zet er stevast met evenveel energie haar schouders onder. Ik ben elke dag bezig. In het begin heb ik getwijfeld of ik zou schrijven of tekenen. Voor mij is het een én én-verhaal geworden...

2/ Kristien De Proost :

Kristien De Proost in overgelukkige "toestand": Dit is de eerste volwaardige theatertekst die ik alleen heb geschreven en waar ik zelf helemaal tevreden over ben. Ik wilde mezelf dwingen om alleen iets te schrijven. Van jongsaf wilde ik dat

graag maar ik maakte er niet genoeg tijd voor. Voor Toestand heb ik dat wel gedaan. Ik maak dingen vanuit een risico en wil mezelf altijd uitdagen. Dat inhoudelijk blootgeven is pas later gekomen. De trigger was een dagboekquote uit een lezing bij Passa Porta: "Mensen moeten meer dagboeken schrijven of proberen zichzelf te analyseren, ... daar gaat een betere wereld uit komen." Da's een zware quote, waar ik het niet helemaal mee eens ben maar ik dacht: ik ken eigenlijk geen zelfportret pur sang op theater. Wel in beeldende kunst, maar in het theater gaat het dan altijd over een biografie of een verhaal van vroeger, nooit over "een toestand, een momentopname op toneel". Dat wou ik onderzoeken, een soort "condition humaine", iets wat universeel is. Ik hoor vaak: Hoeveel je je ook bloot geeft, hoe uniek je ook probeert te zijn, hoe meer je opgaat in een soort massa want iedereen herkent zich in dat zelfportret. Hoe gedetailleerder ik word in de voorstelling, hoe meer mensen gaan nadenken over hun eigen leven...Ik zeg wat ik wil zeggen en hoop dat daar -ookal is dat niet altijd verbaal- een soort communicatie over ontstaat met het publiek.

Jong talent in de kijker Aurélie

Lea Rue in concert

Stuff

2/

3/

Leonard Nolens winnaar Poëzie

foto's © Gregory Navarra

Toestand wordt in 2016 nog opgevoerd in binnen- en buitenland. Er bestaat immers ook een Engelse en een Franse versie van het stuk die o.m. in Lausanne wordt gespeeld. Kristien: *Ik vind dat een meerwaarde voor de voorstelling omdat je publiek bereikt over grenzen heen. Het was ook fijn samenwerken met de vertalers van het stuk. Zowel kwa klank als inhoud ben ik heel tevreden over het resultaat. Hartelijk bedankt voor deze SABAM-Award! Een aanmoediging voor mij om te blijven schrijven!*

3/ Dirk Stallaert:

Dirk Stallaert viel onmiddellijk voor de strip-microbe. Dirk: *Ik heb nooit de ambitie gehad om kunstenaar te worden. Ik wou gewoon verhaaltjes vertellen met tekeningen. Mijn groot idool was Marc Sleen. Ik heb tien jaar voor hem mogen werken, dat was heel aangenaam. Ik heb er veel geleerd.*

Een award ontvangen is altijd plezierig. Ik ben een grote twijfelaar en met zo'n prijs krijg je echt de boodschap: "Ga maar door zoals je bezig bent." Ik had het ook mijn medegenomi-

neerden gegund. Met Hec Leemans bvb. heb ik nauw samengewerkt. Maar ik krijg hem toch liever zelf (lacht). Wat brengt de toekomst? Voorlopig doe ik verder met de reeks **Mieleke Melleke Mol** op scenario's van Urbanus. Hij komt met het verhaal en ik mag daar een beetje mijn zin mee doen (lacht). Verder hangt veel af van de uitgeverij of ze verder gaan met de strip of niet. Ik hoop het...misschien is deze prijs doorslaggevend? (lacht). Het kriebelt wel om daarnaast ooit nog eens iets anders te doen... (TG)

HET PALMARES

MUZIEK

Pop/Rock

Balthazar – *Thin Walls*

Breaking

Stuff – *Stuff*

Electronic

Magnus – *Where neon goes to die*

Nederlandstalig

Het Zesde Metaal – *Nie voe kinders*

Hedendaags Klassiek

Annelies Van Parys – *Private View*

Export prijs – Rocco Granata

LITERATUUR

Poëzie

Leonard Nolens – *Opzichtige stilte*

Strips

Dirk Stallaert

PODIUMKUNSTEN

Toneel

Kristien De Proost – *Toestand*

Comedy

Raf & Mich Walschaerts – *Jongen Toch*

van Raf en *Duizend Man Sterk* van Mich

AUDIOVISUEEL

Beste fictiefilm

Welp - Jonas Govaerts, Roel Mondelaers

Beste comedy reeks

Eigen Kweek - Bas Adriaensen, Mathias Claeys, Philippe De Schepper, Pieter De Graeve, Joël Vanhoebrout

Beste documentaire reeks

Kroost - Eric Goens, Zeger Van Der Donckt, Kurt Stevens

BEELDDE KUNSTEN

Anne-Mie Van Kerckhoven

SABAM